

Mirka Kallaperä

TILINPÄÄTÖSANALYYSI JA TALOUSJOHTAMINEN

TRAPESTI OY

TILINPÄÄTÖSANALYYSI JA TALOUSJOHTAMINEN

TRAPESTI OY

Mirka Kallaperä
Opinnäytetyö
Kevät 2022
Liiketalouden tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden tutkinto-ohjelma, Taloushallinto

Tekijä(t): Mirikka Kallaperä

Opinnäytetyön nimi: Tilinpäätösanalyysi ja talousjohtaminen Trapesti Oy

Työn ohjaaja(t): Nina Kukkonen

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2022

Sivumäärä: 60 + 2 liitettä

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa tilinpäätösanalyysi opiskelijayritys Trapesti Oy:lle, jonka toimiala on 70220 muu liikkeenjohdon konsultointi. Työn pääpaino oli keskittyä analysoimaan yrityksen taloudellista tilannetta ja sen kehittymistä vuosina 2018–2020. Tavoitteena oli selvittää yrityksen kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ja mihin Trapesti Oy sijoittuu toimiala-analyysissä ja muihin liikkeenjohdon konsultointi yrityksiin verrattuna. Talousjohtamisen osa tuntui luonnolliselta jatkumolta tilinpäätösanalyysin jälkeen, koska samoja aiheita käsitellään myös talousjohtamisen näkökulmasta. Tunnuslukuanalyysissä tunnuslukuja verrattiin Yritystutkimus ry:n ohjearvoihin. Toimiala-analyysissä tunnuslukuja verrattiin Finnveran toimialakohtaisiin tilinpäätöstietoihin.

Opinnäytetyössä käytetty tietoperusta pohjautui tilinpäätösanalyysia, kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja talousjohtamista käsittelevään kirjallisuuteen ja alan Internet -lähteisiin. Tutkimuksessa käytettiin kvalitatiivisia eli laadullisia menetelmiä määrällisten tulosten analysoinnissa. Opinnäytetyö toteutettiin tapaustutkimuksena, ja työ on tehty vetoketjumallilla, jolloin teoriaosuuden jälkeen tulee empiirinen osa. Tutkimusaineistona on käytetty Trapesti Oy:n tilinpäätöstietoja ja Finnveran toimialatilastoja vuosilta 2018–2020.

Tilinpäätösanalyysin tutkimustulokset osoittivat, että Trapesti Oy:n kannattavuus on heikolla tasolla, mutta toisaalta maksuvalmius on hyvällä tasolla. Lisäksi oma pääoma on tappiollisten vuosien jälkeen positiivinen. Tutkimustulokset olivat samanlaiset toimialaan verrattuna sekä Yritystutkimus ry:n, että Alma Talentin ohjearvoihin verrattuna. Talousjohtamisen kappale on lyhyt läpileikkaus aiheesta. Opinnäytetyössä esitetään myös konkreettisia tapoja siitä, miten muun muassa vuosibudjetin voisi rakentaa.

Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, prosenttilukumuotoinen analyysi, trendianalyysi, tunnuslukuanalyysi, talousjohtaminen

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Economies, Option of Financial Administration

---

Author(s): Mirkka Kallaperä

Title of thesis: Financial statement analysis and financial management for company Trapesti Oy

Supervisor(s): Nina Kukkonen

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2021

Number of pages: 60 + 2 appendices

The aim of the bachelor's thesis is to produce a financial statement analysis and how to benefit financial management for a student company Trapesti Oy. Trapesti Oy operates in other management consultation industry and provides accounting, marketing, and web services.

The main focus of the work was to analyze the company's financial situation and how it has developed between financial years 2018-2020. Company's key figures are compared to the average figures of national industry. The target is to examine Trapesti Oy financial situation by analyzing its profitability, financial solidity, and liquidity. Analyze was made by using key figure analysis, percentage financial statements and trend analysis. The chapter of financial management seemed to be a natural continuation of the financial statement, as the same topics are also addressed from the perspective of financial management.

The research material was collected from financial statement of Trapesti Oy. The branch statistics are published by Finnvera. The theory base used in this thesis is collected from the literature of the analysis of financial statement, accounting, financial statements and financial management and internet sources available in the field. The study used qualitative methods to analyze the quantitative results. The thesis work was carried out as a case study and the work is completed by using a zipper model approach, meaning that the theoretical part is followed by the empirical part.

According to the results of financial statements showed that the profitability of Trapesti Oy is on a weak level. However, the company's liquidity is on a good level, likewise equity being positive after years of losses. The case study results were similar compared to national industry and to the guideline assessment of the Yritystutkimus ry and Alma Talent. Financial management chapter is a brief cross-section of the topic. Some concrete ways to improve the financial and management objectives are proposed, including how to build an annual budget.

Keywords: financial analysis, vertical analysis, trend analysis, ration analysis, financial management

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	KIRJANPITO JA TILINPÄÄTÖS	8
2.1	Tuloslaskelma	9
2.2	Tase	12
2.3	Rahoituslaskelma, liitetiedot ja toimintakertomus	15
3	TILINPÄÄTÖSANALYYSI	18
3.1	Tilinpäätösanalyysin käyttäjät	19
3.2	Vaiheet ja menetelmät	20
4	TILINPÄÄTÖSTIETOJEN OIKAISUT	21
4.1	Tuloslaskelman oikaisu	21
4.2	Taseen oikaisu	26
5	PROSENTTILUKUMUOTOINEN TILINPÄÄTÖS JA TRENDIANALYYSI	32
6	TUNNUSLUKU- JA TOIMIALA-ANALYYSI	38
6.1	Kannattavuus	38
6.2	Vakavaraisuus	42
6.3	Maksuvalmius	43
7	TALOUSJOHTAMINEN	48
7.1	Tilinpäätöksen tarkastelu	49
7.2	Yrityksen talousjohtaminen	53
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	57
	LÄHTEET	61
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tilinpäätösanalyysi on yrityksen taloudellisen tilanteen arviointia päätöksentekoa varten ja siksi hyödyllinen työväline. Analyysin avulla voidaan arvioida yritystoiminnan riskejä, kannattavuutta ja kasvua. Vertailtavuuden mahdollistaminen on myös tilinpäätösanalyysin yksi hyvistä puolista. Tilinpäätösanalyysin avulla voidaan verrata yritystä sen omaan historiaan ja saman toimialan yrityksiin. (Kallunki 2014, 12–13.)

Tilinpäätösanalyysi tehdään Trapesti Oy:lle, jonka päätoimiala on liikkeenjohdon konsultointi ja sen toimialaluokitus on 70220 muu liikkeenjohdon konsultointi. Trapesti Oy:n palvelut on jaettu: web, markkinointi ja talous. Web osasto tarjoaa verkkosivujen uudistamista, suunnittelua, toteutusta, hakukoneoptimointia. Lisäksi web osasto tarjoaa logon, esitteiden ja julisteiden suunnittelua, sekä dokumentti- ja PowerPoint-pohjien laadintaa. Markkinointi osaston palveluita ovat markkinointisuunnitelmat tai -kampanjat, markkinatutkimukset sekä markkina-analyysit. Asiakastytyväisyys- sekä tunnettuuskyselyt ovat lisäpalveluita kuten myös ja sosiaalisen median markkinointi ja koulutus. Talousosasto hoitaa asiakasyrityksien kirjanpidon, tilinpäätöksen, veroilmoituksen ja arvonlisäveroilmoitukset. Talousosasto hoitaa myös palkanlaskennan, työnantajamaksut, sekä palkkojen kuukausi- ja vuosi-ilmoitukset. (Trapesti Oy 2022.)

Trapesti Oy on vuonna 2003 perustettu opiskelijayritys, joka toimii Oulun ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikössä. Trapesti Oy:ssä työskentelee tällä hetkellä 11 Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijaa. Trapesti Oy:n toiminta-ajatus on tarjota OAMK opiskelijoille mahdollisuus kerryttää arvokasta työkokemusta omalta alalta, sekä antaa opiskelijoille mahdollisuus verkostoitumiseen. (Trapesti Oy 2020.) Työntekijöille ei makseta rahapalkkaa, vaan palkkio saadaan opintopisteinä, jotka voi sijoittaa omaan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Maksimipistemäärä on 15 opintopistettä, joka saadaan, kun työtunteja kertyy 400 vuoden aikana. Opiskelijoiden apuna ja tukena ovat ohjaavat opettajat. Koska työntekijät vaihtuvat vuosittain, pyrkivät he ryhmittymään jo keväällä tai kesällä suunnittelemaan tulevaa kautta, jotta syksyllä voidaan aloittaa työntekeminen saman tien.

Koska talousjohtaminen on aiheena todella laaja, keskitytään talousjohtamisen kappaleessa lähinnä niihin piirteisiin, joista koetaan olevan hyötyä Trapesti Oy:lle, ja jotka on helppo toteuttaa. Pääpaino opinnäytetyössä on tilinpäätösanalyysissä.

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia tilinpäätösanalyysiin avulla Trapesti Oy:n taloudellista tilannetta ja kehittymistä vuosina 2017–2020. Talousjohtamisen kappaleen avulla halutaan antaa Trapesti Oy:n nykyisille ja tuleville työntekijöille tiiviin tietopakettia siitä, miten talouden lukuja voidaan käyttää hyväksi. Kuten kerrottu, työntekijät koostuvat alan opiskelijoista, ja vaihtuvat vuosittain. Kiinnostus ja halu ymmärtää talouden lukuja on kasvanut muidenkin suuntautumislinjojen opiskelijoilla kuin vain taloushallinnon. Talousjohtaminen perustuu siihen, että se on yhteistä, eikä vain yhden tai kahden henkilön käsissä.

Opinnäytetyö on toteutettu tapaustutkimuksena, ja tutkimuksen tarkoituksena on laatia tilinpäätösanalyysi ja tarjota informaatiota talousjohtamisesta ja sen hyödyntämisestä käytännössä. Trapesti Oy:n kolme viimeisintä tilinpäätöstä liitteineen, ja kirjanpidon pääkirjat toimivat analysoitavana aineistona, jota analysoidaan laadullisesti. Analyysimenetelmät ovat prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi, sekä tunnusluku- ja toimiala-analyysi. Toimiala-analyysissä varsinkin verrataan yrityksen taloudellista tilannetta muihin toimialalla toimiviin yrityksiin.

Työ toteutetaan niin kutsutulla vetoketjumallilla, jolloin teoriaosuuden jälkeen siirrytään empiriaosuuteen. Tutkimuksen tietoperusta koostuu kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, tilinpäätösanalyysistä ja talousjohtamisesta kertovasta kirjallisuudesta, sekä kirjanpitoista ja internet-lähteistä.

Tutkimuskysymykset ovat:

- Millainen on yrityksen taloudellinen tilanne tilinpäätösanalyysin perusteella?
- Miltä yrityksen lähitulevaisuus näyttää tilinpäätösennusteiden perusteella?
- Miten talousjohtamista voidaan hyödyntää Trapesti Oy:ssä?

Tilinpäätösanalyysiä ei ole toteutettu aikaisemmin Trapesti Oy:ssä. Työntekijöiden vaihtuvuuden vuoksi on hyvä tarkastella tilinpäätösanalyysin mahdollisuuksia, jotta Trapesti Oy:n toiminta-ajasta voidaan paremmin hyödyntää myös jatkossa. Talousjohtaminen sanana kuulostaa hyvin kolkalta, joten tämän käsitteen avaaminen ymmärrettäväksi on hyvin tärkeää ja tavoitteena onkin auttaa tulevaisuuden tekijöitä toiminnan suunnittelussa.

2 KIRJANPITO JA TILINPÄÄTÖS

Kirjanpidon ja tilinpäätöksen oikea laatiminen niin teknisesti, ajallisesti kuin sisällöltään perustuu yhteen standardiin eli hyvään kirjanpitotapaan. Käytännössä tämä tarkoittaa vakiintuneita menettelytapoja, joiden mukaan syntyy tilinpäätös, joka antaa lukijalle oikean ja riittävän kuvan kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksellisuudesta ja vakavaraisuudesta. Hyvän kirjanpitotavan perusta on kirjanpitolaki ja sen hyvä tuntemus. (Rekola - Nieminen, 2021, 13–14.)

Kirjanpidon päätarkoitus on yritystoiminnan tuloksen selvittäminen. Yrityksen tuottaman jakokelpoisen voiton määrästä ovat kiinnostuneet ennen kaikkea omistajat. Kirjanpidon perusteelle laaditaan myös Verohallinnolle ja muille viranomaisille annettavat ilmoitukset, joten kirjanpidon osoittama tulos vaikuttaa maksettaviin veroihin ja muihin maksuihin. Kirjanpidolla on myös erillään pitotehtävä. Kirjanpidon avulla pidetään erillään yrityksen ja muiden talousyksiköiden menot. (Tomperi, 2021 Luku 1.6; Leppiniemi & Kykkänen, 2019, Luku 2.) Kirjanpitolaissa säädetään, kenellä on velvollisuus pitää kirjanpitoa. Kirjanpitovelvollisia ovat oikeudellisen muotonsa perusteella kaikki osakeyhtiöt, osuuskunnat, avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt, yhdistykset ja säätiöt riippumatta siitä, mitä toimintaa ne harjoittavat. Näiden kirjanpitovelvollisten on aina pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa (Kirjanpitolaki 1339/1997 1:1 §). Liiketoiminnalla tarkoitetaan ansiotarkoituksessa tehtyä taloudellista toimintaa, jolla luoda pääomaa tai voittoa. (Tomperi, 2021 Luku 1.7.)

Trapesti Oy pitää maksuperusteista kirjanpitoa, eli tulot ja menot kirjataan kirjanpitoon, kun pankkitililtä lähtee tai sinne tulee rahaa. Oikeudellisen muotonsa perusteella Trapesti Oy on myös velvollinen pitämään kahdenkertaista kirjanpitoa. Kirjanpidon kirjaukset perustuvat kirjanpitolakiin, kirjanpitolautakunnan yleisohjeisiin ja verohallinnon ohjeisiin. Trapesti Oy:n kirjanpitäjä on taloushallinnon alan opiskelija, jonka opintoihin kuuluu muun muassa kirjanpidon perusteet, ja kirjanpidon jatkokurssi. Opintojaksojen aikana kirjanpitolaki tulee opiskelijalle tutuksi, ja ohjaavan opettajan ohjauksella hyvä kirjanpitotapa toteutuu.

Tilinpäätöksen tavoitteena on antaa yrityksen sisäisille ja erityisesti ulkopuolisille tahoille ”oikea ja riittävä kuva” yrityksen taloudellisesta suorituksesta ja asemasta päätöksenteon tueksi. Tilinpäätöksen keskeinen informaatio syntyy tilinpäätöslaskelmista, sekä laskelmia täydentävistä tilinpäätöksen liitetiedoista. Tilinpäätös on eräänlainen yhteenveto kirjanpidosta. (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, Luku 2.; Seppänen, 2011, 15.)

Trapesti Oy:n tilinpäätökset on laadittu valtioneuvoston asetuksesta pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä, koska kirjanpitolain 1 luvun 4 b §:n mukaan Trapesti Oy on mikroyritys. Kirjanpitolain mukaan yritys on mikroyritys silloin, kun enintään yksi seuraavista kolmesta raja-arvoista ylittyy päättyneellä, että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella.

Raja-arvot ovat:

- taseen loppusumma 350 000 euroa
- liikevaihto 700 000 euroa
- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä. (Kirjanpitolaki 1336/1997, 1:4b §).

Trapesti Oy:ssä työskenteli keskimäärin 16 henkilöä tilikausina 2018–2020. Koska vain yksi kirjanpitolain 1:4b § mukaisista arvoista ylittyy, voidaankin todeta, että Trapesti Oy on mikroyritys.

2.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelmalta tulee käydä ilmi, miten tilikauden tulos on syntynyt (Tomperi, 2021 luku 10.2). Tilinpäätöksen tuloslaskelma voidaan esittää kahdella eri tavalla. Vaihtoehdot ovat joko kululajikohtainen tuloslaskelma tai toimintokohtainen tuloslaskelma. Yrityksen koko ei vaikuta kumpaa tulee käyttää, vaan yritys saa itse päättää, sillä edellytyksellä, että samaa kaavaa käytetään tilikaudesta toiseen (Kaisanlahti, Leppiniemi & Leppienimi 2017, 42–43). Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa saa muuttaa vain, jos se ei enää anna oikeaa ja riittävää kuvaa (Kirjanpitoasetus 1339/1997, 1:8 §). Kirjanpitoasetus on luonut kaavaan, siitä miten laatia tuloslaskelma. Kirjanpitoasetus on antanut omat kaavansa myös aatteellisille yhteisöille ja säätiöille sekä kiinteistöyhtiöille (Kirjanpitoasetus 1339/1997, 1:3 §, 1:4 §).

Kululajikohtainen tuloslaskelma on Suomessa yleisimmin käytössä. Toimintokohtaista tuloslaskelmaa käyttävät Suomessa lähinnä suuret kansainväliset yritykset (Salmi 2012, 47). Nimensä mukaisesti kululajipohjaisessa tuloslaskelmassa tilikauden kulut vähennetään tuotoista, kirjanpitoasetuksessa säädetyssä kululajien mukaisessa järjestyksessä, jonka jälkeen saadaan liiketulos. Kululajeja ovat esimerkiksi raaka-aineet, palkat, poistot ja arvonalenemiset sekä liiketoiminnan muut

kulut. (Niskanen & Niskanen, 2016 B, 45; Kirjanpitoasetus 1339/1997, 1:1 §.) Kuviossa 1 on kuvattu kululajikohtaisen virallisen tuloslaskelman kaava.

TULOSLASKELMA	(Tilikausi)		(Edellinen tilikausi)	
LIIKEVAIHTO		0,00		0,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		+/-0,00		+/-0,00
Valmistus omaan käyttöön		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	0,00		0,00	
Varastojen muutos	+/-0,00		+/-0,00	
Ulkopuoliset palvelut	0,00	-0,00	0,00	-0,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	0,00		0,00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	0,00		0,00	
Muut henkilösivukulut	0,00	-0,00	0,00	-0,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00		0,00	
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	0,00		0,00	
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	0,00	-0,00	0,00	-0,00
Liiketoiminnan muut kulut		-0,00		-0,00
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		0,00		0,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	0,00		0,00	
Tuotot osuuksista omistusyhteyserityksissä	0,00		0,00	
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista *)	0,00		0,00	
Muut korko- ja rahoitustuotot *)	0,00		0,00	
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-0,00		-0,00	
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien arvopapereista	-0,00		-0,00	
Korkokulut ja muut rahoituskulut *)	-0,00	+/-0,00	-0,00	+/-0,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		0,00		0,00
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos**)	+/-0,00		+/-0,00	
Verotusperusteisten varausten muutos**)	+/-0,00		+/-0,00	
Konsemmiavustus	+/-0,00	+/-0,00	+/-0,00	+/-0,00
Tuloverot		-0,00		-0,00
Muut välittömät verot		-0,00		-0,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		0,00		0,00

*) esitettävä erikseen samaan konserniin kuuluvien yritysten osalta

***) lisäys (-) tai vähennys (+)

Kuvio 1. Kululajikohtainen tuloslaskelma. (Tomperi Soile, 2021. Käytännön Kirjanpito)

Trapesti Oy:n tuloslaskelma (liite 1) on kululajikohtainen. Liikevaihto koostuu yrityksen myymistä palveluista, kirjanpidon palveluista, web sivujen päivityksistä tai kyselyn vastauksien analysoinnista. Liikevaihdon jälkeen on aineet ja tarvikkeet. Näiden jälkeen tulee henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut. Liiketoiminnan muut kulut ovat lähtökohtaisesti työntekijöiden virkistäytymisjuhlia. Kuviossa 2 on esitetty Trapesti Oy:n tuloslaskelma vuodelta 2019.

Trapesti Oy
Y-tunnus 1810435-0

Tilinpäätös
31.12.2019

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
LIIVEVAIHTO	12 256,23	20.640,50
Liiketoiminnan muut tuotot	100,00	1208,64
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 421,13	-1.382,37
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä	-1 421,13	-1.382,37
Ulkopuoliset palvelut	0,00	-512,75
Materiaalit ja palvelut yhteensä	- 1 421,13	-1.895,12
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 321,50	0,00
Henkilösivukulut	0,00	0,00
Eläkekulut	0,00	0,00
Muut henkilösivukulut	-250,00	-130,00
Henkilösivukulut yhteensä	-1 562,50	-130,00
Henkilöstökulut yhteensä	-1 562,50	-130,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-598,32	-797,77
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-598,32	-797,77
Liiketoiminnan muut kulut	<u>-10 456,18</u>	<u>-8.902,51</u>
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	-1681,90	10.123,74
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoitukset	372,30	248,56
Muut korko- ja rahoitustuotot	0,55	1,23
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	-491,31	-529,46
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-133,41	-1,37
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	<u>-894,52</u>	<u>-361,15</u>
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	<u>-1933,77</u>	<u>9.762,59</u>
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-1 933,77	9.762,59
Tuloverot	<u>156,40</u>	<u>-2.038,64</u>
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO) YHTEENSÄ	<u><u>-1 777,37</u></u>	<u><u>7 723,95</u></u>

Kuvio 2. Trapesti Oy:n vuoden 2019 tuloslaskelma.

Toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa kulujen vähennysjärjestys perustuu toimintokohtaiseen ryhmittelyyn. Ennen liikevoittoa vähennetään liikevaihdosta hankinnan ja valmistuksen kulut, myynnin ja markkinoinnin kulut ja liiketoiminnan muut kulut. Pitkävaikutteisista ja lyhytvaikutteisista tuotantontekijöistä aiheutuvien kulukirjausten välillä ei tehdä eroa. Poistot eli pitkävaikutteisten tuotantontekijöiden kulukirjaukset sisällytetään eri toimintojen kuluihin. (Niskanen & Niskanen 2016 B, 45).

Trapesti Oy voisi halutessaan esittää tuloslaskelman toimintokohtaisesti. Tuloslaskelma on esitetty kuitenkin useamman tilikauden ajan kululajikohtaisena, eikä ole mitään syytä miksi esittää tuloslaskelmaa suppeampana. Taulukko 1 havainnollistaa kululajikohtaisen ja toimintokohtaisen tuloslaskelman eron. Taulukosta huomaa, kuinka kulukohtainen tuloslaskelma sisältää yksityiskohtaisempaa tietoa siitä, miten yrityksen liikevoitto muodostuu.

TAULUKKO 1. Kululajikohtainen ja toimintokohtainen tuloslaskelma. (Niskanen & Niskanen 2016, Tilinpäätösanalyysi)

KULULAJIKOHTAINEN TULOSLASKELMA	TOIMINTOKOHTAINEN TULOSLASKELMA
Liikevaihto	Liikevaihto
Liiketoiminnan muut tuotot	Hankinnan ja valmistuksen kulut
Materiaalit ja palvelut	Bruttokate
Henkilöstökulut	Myynnin ja markkinoinnin kulut
Poistot ja arvonalentumiset	Hallinnon kulut
Liiketoiminnan muut kulut	Liiketoiminnan muut tuotot
	Liiketoiminnan muut kulut
Liikevoitto	Liikevoitto

2.2 Tase

Kaikki kirjanpitovelvolliset tekevät taseen saman peruskaavan mukaan, poikkeuksena pienyrietykset. Siinä missä heille on sallittu lyhennetty tuloslaskelma, on sallittu myös lyhennetty tase. (Kirjanpitolaki 1339/1997, 1:6 §; Rekola- Nieminen, 2021, 211; Salmi 2015, 63.) Tase kertoo yrityksen

taloudellisen tilanteen tilinpäätöspäivänä. Vaikka tilikauden pituus voikin olla mikä hyvänsä aikajakso, ei sen pituudella ole vaikutusta taseen erien määriin. Tase eroaa tässä tuloslaskelmasta. Tuloslaskelmien erien suurusluokkaan vaikuttaa suoraan tilikauden pituus, eli sen aikajakson pituus, jolta kumulatiiviset tulot ja kulut kertyvät. (Seppänen, 2015, 44.) Oikean ja riittävän kuvan saaminen taseesta edellyttää myös liitetietoja, joista osa on pakollisia ja osa harkinnanvaraisia (Salmi 2015, 63). Taloudellinen asema muodostuu yrityksen varoista, veloista ja omasta pääomasta. Oma pääoma on erotus, joka jää, kun varoista on vähennetty yrityksen velat. Omaa pääomaa kutsutaan myös nettovarallisuudeksi. (Seppänen 2011, 44.)

Taseen tavoite on antaa kokonaiskuva yrityksen varoista, joita se tarvitsee liiketoimintansa ja siitä saatavien tulojen synnyttämiseksi. Kuten edellä todettiin niin oikean ja riittävän kuvan saaminen taseesta edellyttää myös liitetietoja, joista osa on pakollisia ja osa harkinnanvaraisia. Lisäksi se raportoi myös yrityksen toiminnan rahoittamiseksi otetuista veloista ja kerätystä omasta pääomasta. (Salmi, 2015, 63; Seppänen, 2011, 44–45.) Tämän vuoksi tase tyypillisesti esitetään kuten kuviossa 3:

Vastaavaa	Vastattavaa
Varat	Oma pääoma + velat

Kuvio 3. Taseen esittäminen (vertaa Seppänen, 2011, 45.)

Vastaavaa kuvaa sitä mihin yrityksen rahat ovat menneet. Taseen vastaava erät jaetaan kirjanpitolain mukaan: pysyvät vastaavat ja vaihtuvat vastaavat. *Pysyviin vastaaviin* kuuluu sellaiset erät, jotka tuottavat tuloa toistuvasti monen eri tilikauden ajan. Vastaava puolta tarkasteltaessa on hyvä huomioida pysyvien ja vaihtuvien välistä suhdetta. *Vaihtuvat vastaavat* jaetaan vaihto-omaisuuteen ja saamisiin. Vaihto-omaisuus on lyhyesti kaikki erilaiset varastot. Saamisia on lyhytaikaiset saamiset esimerkiksi myyntisaamiset, joiden maksu eräännyy alle vuoden kuluessa ja pitkäaikaiset saamiset esimerkkinä lainasaamiset ja nämä saamiset eräännyvät yli vuoden päästä. (Salmi 2020, 28–39; Kisanlahti, Leppiniemi & Leppiniemi 2017, 39; Niskanen & Niskanen A, 2016 2.3; Kirjanpitolaki 1993/1997, 3:3 §.) Liitteessä 2 nähdään Trapesti Oy viralliset taseet tarkastelujaksolta ja kuviossa 4 nähdään Trapesti Oy:n vastaavaa puoli.

TASE

	31.12.2019	31.12.2018
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 594,98	2 193,30
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	<u>1 594,98</u>	<u>2 193,30</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 594,98	2 193,30
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	6 870,82	1 328,97
Siirtosaamiset	806,06	1 505,84
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	7 677,88	2 834,81
Rahoitusarvopaperit		
Muut osakkeet ja osuudet	7 385,68	8 001,19
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 385,68	8 001,19
Rahat ja pankkisaamiset	<u>26 389,33</u>	<u>31 713,85</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	<u>41 451,89</u>	<u>42 585,65</u>
Vastaavaa yhteensä	<u>43 046,87</u>	<u>44 778,95</u>

Kuvio 4. Trapesti Oy:n vuoden 2019 taseen vastaavaa puoli.

Vastattavaa puoli kertoo millä tavalla yrityksen liiketoiminta on rahoitettu. Omassa pääomassa on yrityksen omistajien sijoittamaa osakepääomaa ja sekä yrityksen toiminnan kautta syntyneet voitot, eli edellisten tilikausien voitot. Vieras pääoma eli velat, jaetaan pitkäaikaisiin, jotka ovat pääasiassa erinäisiä velkakirjoja, joita ei ole maksettu takaisin ja lyhytaikaisiin lainoihin, esimerkiksi pitkäaikaisten lainojen lyhennysosat, ostovelat ja muu lyhytaikainen laina, joka maksetaan vuoden aikana. (Salmi 2020, 28–39; Kaisanlahti, Leppiniemi & Leppiniemi 2017, 39; Niskanen & Niskanen A, 2016 2.3; Kirjanpitolaki 1993/1997, 3:3 §.) Kuviossa 5 on esitetty Trapestin vastattavaa puoli.

TASE

	31.12.2019	31.12.2018
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma		
Osakepääoma	8 800,00	8.800,00
Osakepääoma yhteensä	8 800,00	8.800,00
Edellisten tilikausien voitto	34 949,03	27.583,50
Tilikauden voitto	<u>-1 777,37</u>	<u>7.723,95</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	41 971,66	44.107,45
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Muut velat	1 075,21	63,12
Siirtovelat	0,00	608,38
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	<u>1 075,21</u>	<u>671,50</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>1 075,21</u>	<u>671,50</u>
Vastattavaa yhteensä	<u>43 046,87</u>	<u>44.778,95</u>

Kuvio 5. Trapesti Oy:n vuoden 2019 taseen vastattavaa -puoli.

2.3 Rahoituslaskelma, liitetiedot ja toimintakertomus

Yhdysvalloissa julkisten yhtiöiden on jo 1980-luvulta lähtien täytynyt esittää kassavirtalaskelma. Kassavirtalaskelma antaa tietoja tilikauden aikana tulleista ja lähtevistä rahoista, antaa lukijalle toisen näkemyksen rahavirrasta, täydentää tuloslaskelmaa mutta ei korvaa sitä, antaa tietoa mitä ei ole saatavilla muista talousraporteista sekä antaa epäsuorasti tietoa yrityksen likviditeetistä ja taloudellisesta joustavuudesta. (Klammer 2017, luku 1.1; Niskanen & Niskanen 2016 B, 69.) Suomessa kirjanpitolautakunta on antanut yleisohjeen rahoituslaskelman laatimisesta vuonna 2007. Rahoituslaskelmalla tarkoitetaan kirjanpitovelvollisen tietyn tilikauden rahavirran käsittävää laskelmaa, josta käy selville varojen hankinta ja käyttö. Tarkoituksena tilinpäätöksen muiden tietojen ohessa selvittää mistä yrityksen rahavirrat ovat syntyneet ja mihin menneet. Yleisohje ei ole kui-

tenkaan sitova, vaan yritys voi halutessaan laatia muulla tavalla kuin kirjanpitolautakunnan antamien ohjeiden mukaan. Rahoituslaskelma kannattaa kuitenkin tehdä olennaisuuden periaatteen mukaan. Olennaisuuden periaatteella tarkoitetaan tilinpäätöksessä sitä, kun esitettävän seikan pois jättäminen tai väärin ilmoittaminen voi vaikuttaa päätöksiin, joita tiedon käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella. (Niskanen & Niskanen 2016 B, 70; Vilkkumaa 2010, 28–29; Kirjanpitolautakunta, 2007; Kirjanpitolaki 1997/1339 3:2a §.) Trapesti Oy ei laadi rahoituslaskelmaa.

Tilinpäätöksen lukujen tarkastelun lisäksi, on myös hyvä perehtyä tilinpäätöksen liitetietoihin, joka on itsenäinen osa siinä missä tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskema. Liitetiedot sisältävät esimerkiksi kustannusten erittelyn ja antavat tarkempaa tietoa tilinpäätöslaskemassa esitettyjen erien yksityiskohtaisemmasta sisällöstä. Liitetiedot antavat tietoa myös eristä ja tekijöistä, joiden vaikutusta ei ole sisällytetty tilinpäätös lukuihin, esimerkkinä taseen ulkopuoliset velat ja vastuut. Mikäli tuloslaskelma ja tase on esitetty lyhyempänä mitä kirjanpitoasetus määrittää, voidaan liitetietojen avulla tarkentaa annettuja tietoja siten, että vaatimus oikeasta ja riittävästä kuvasta toteutuu. (Salmi 2020, 79; Seppänen 2011, 58–59.)

Trapesti Oy noudattaa tilinpäätöksen laatimisessa pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksen laadinta-periaatteita. Liitetiedoissa on kerrottu jaksotusperiaatteet ja -menetelmät, millä tavalla rahoitusomaisuus on arvostettu. Oman pääoman erittelyssä on esitetty sekä henkilöstö määrä että hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot. Näiden avulla tilinpäätöksestä saadaan oikea ja riittävä kuva.

Kirjanpitolain mukaan tilinpäätökseen on liitettävä toimintakertomus, jos kyseessä on julkinen osakeyhtiö, sellainen osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys, tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö. Toimintakertomuksessa annetaan tiedot yrityksen toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista, joista ilmoitetaan tilinkauden päättymisen jälkeiset olennaiset tapahtumat, arvio todennäköisestä tulevaisuuden kehityksestä sekä esitetään selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta. (Salmi 2020, 82–83; Kirjanpitolaki 1997/1336, 3:1 §.) Kirjanpitolautakunta ei edellytä toimintakertomusta pieneltä yritykseltä, mutta osakeyhtiölaki edellyttää sitä, ellei kyseessä ole kirjanpitolain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettu pienyritys tai 4 b §:ssä tarkoitettu mikroyritys. Osakeyhtiölain vaatimukset toimintakertomukseen ovat muun muassa selostus osakepääoman korottamisesta merkintäoikeudesta poiketen, optio-oikeuksista ja vaihtovelkainakirjoista, sekä hallituksen esitys voittoa tai tappiota koskevista toimenpiteistä. Voitto tai tappiota koskeva toimenpide on tärkeä seikka lukijalle. Tämän yhteydessä esitetään laskelma jaettavissa olevasta vapaasta

omasta pääomasta, ja vapaan oman pääoman määrä kertoo paljonko yritys voi käyttää varoja muuhun kuin velkojen ja muiden sitoutumistensa hoitoon. (Salmi 2020, 82–83; Osakeyhtiölaki 2006/624 8:5 §.)

Kirjanpitolautakunta, kirjanpitolaki tai osakeyhtiölaki ei vaadi, että Trapesti Oy laatisi toimintakertomuksen tilinpäätöksen yhteydessä. Vaikka tätä ei vaadita, laatii Trapesti Oy toimintakertomuksen vuosittain toimitusjohtajan toimesta. Trapesti Oy:n toimintakertomuksessa on käsitelty yhtiön tila, sekä tulokseen vaikuttavat seikat, jotka tulee ottaa huomioon tulosta tarkastellessa, olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen, arviot tulevasta kehityksestä ja merkittävimmistä riskeistä epävarmuustekijöineen. Toimintakertomus on laadittu siinä laajuudessa mitä osakeyhtiölaki ja soveltaen kirjanpitolautakunnan ohjeet sekä mitä kirjanpitolaki vaatii esitettävän. Toimintakertomuksessa on käsitelty hallituksen voitonjakoehdotus. Toimintakertomus esitellään varsinaisessa yhtiökokouksessa.

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätöksen hyöty yrityksen taloudellisen tilan arvioinnissa ja päätöksenteossa on tärkeä myös siksi, että se paljastaa yrityksen taloudellisen tilan eri ulottuvuudet. (Kallunki 2014, luku 1.1.) Tilinpäätösanalyysi on yrityksen kannattavuuden, rahoituksen ja taloudellisen toimintaedellytyksen mittaamista ja kriittistä arviointia tilinpäätösinformaation perusteella. Analyysissä käytetään vertailuperusteena analyysin tekijän itse asettamia tai valitsemissa tavoitteita ja toisia saman alan yrityksiä. Parhaimmillaan tilinpäätöksen analysoinnissa yhdistyvät tilinpäätöksen perusteella laskettavat tunnusluvut, niiden muutosten tarkastelu ja muutosten taustalla vaikuttavien syy-seuraussuhteiden analyysi. Tilinpäätösanalyysin vahvuus on vertailtavuuden mahdollistaminen. (Niskanen & Niskanen 2016 A, 8; Kallunki 2014, luku 1.1.)

Tilinpäätösanalyysiin liittyy myös rajoituksia ja ongelmia. Varsinkin kun mietitään tunnuslukujen käyttöä. Tunnuslukuja on kehitetty valtavia määriä, joista toiset ovat vakiintuneimpia kuin toiset. Valittiinpa mikä tahansa, on kolmen seuraavan seikan toteuduttava. *Tunnusluku on validi*, tämä tarkoittaa, että tunnusluku mittaa sitä mitä sen on tarkoitus. Mittaajan on myös ymmärrettävä mitä tunnuslukua mittaa ja miksi. Esimerkiksi pienissä yrityksissä, joissa ei vaadita merkittäviä pääomia ei ole järkevää mitata pääoman tuottoastetta. *Tunnusluku on luotettava*, tämä tarkoittaa, että tunnusluku ei saisi olla riippuvainen esimerkiksi mittajaasta. Tilinpäätösten analysoijat saattavat tehdä toisistaan poikkeavia tulkintoja, kun vertaillaan eri talouslehtien tai pörssianalyttikkojen tekemiä tilinpäätösanalyyskejä. *Tunnusluvun laskukaava on ymmärrettävä*, tunnusluvun ehdoton edellytys on, että käyttäjä ymmärtää vertailu- ja muutosprosentin perusteita ja tietää mitä on mitaamassa. Esimerkiksi jos halutaan laskea liikevaihdon kasvu-%, jonka laskukaava on: $100 \cdot \frac{\text{liikevaihto}(12\text{kk}) - \text{edellinen liikevaihto}(12\text{k})}{\text{edellinen liikevaihto}}$. Jos jakajaksi laittaa juuri päättyneen tilikauden liikevaihdon on tulos vääristynyt. (Alma Talent 2022; Salmi 2020, 140–141.)

3.1 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät

Tilinpäätöksillä ja tilinpäätösinformaatioilla on monia käyttäjäryhmiä. Sidosryhmiä on monia, ja kaikilla on myös omat odotukset sen suhteen, millaista informaatiota ja missä muodossa ne tilinpäätöksestä saavat. (Niskanen & Niskanen 2016 A, luku 1.2 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät.)

Kuviosta 6 nähdään yrityksen sidosryhmät. Merkittävimmät sidosryhmät ovat: alihankkijat, henkilöstö, omistajat, lainanantajat ja kilpailijat, sekä ennen kaikkea asiakkaat, jotka puuttuvat Salmen kuviosta. Koska yritykset lähes poikkeuksetta toimivat kilpailutilanteessa, ovat kilpailijat erityisesti yrityksen menestykseen vaikuttava sidosryhmä. (Salmi 2020,10.)

Kuvio 6. Yrityksen sidosryhmät. (Salmi 2020. Mitä tilinpäätös kertoo?)

Trapesti Oy:n kannalta keskeisimmät sidosryhmät ovat omistajat, työntekijät ja asiakkaat. Yrityksen työntekijät ovat OAMK opiskelijoita, joilla harvemmin on kokemusta alalta, johon opiskelevat. Trapesti Oy on työllistävän opinnollistamisen kautta antanut tulevaisuuden alan rautaisille ammattilaisille mahdollisuuden päästä käytännössä kokemaan työntekoa. Parhaimmassa tapauksessa kokemus on vahvistanut opiskelijan ajatusta mitä haluaa tulevaisuudelta. Omistajat ja asiakkaat ovat mahdollistaneet ja mahdollistavat Trapesti Oy:n jatkuvuuden. Tilinpäätösanalyysiä ei ole tehty Trapesti Oy:lle aikaisemmin. Tilinpäätösanalyysi tehdään yrityksen avuksi päätöksentekotilanteisiin ja talouden suunnitteluun.

3.2 Vaiheet ja menetelmät

Tilinpäätösanalyysin ensimmäinen vaihe ja lähtökohta analyysiin on perustietojen, eli tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen muokkaus. Standardoitu lähtöaineisto on edellytys sille, että vertailua on mahdollista tehdä yrityksen sisäisen menestyksen mittaamiseen eri vuosien välillä, että toimialan yritysten välillä. Nykyisellään tilinpäätöksen oikaiseminen on enimmäkseen tilinpäätöksen erien uudelleenjärjestelyä, koska tilinpäätöksiä koskeva lainsäädäntö ei juurikaan anna yrityksille mahdollisuuksia tehdä omia tilinpäätöksen kirjauksia koskevia ratkaisuja. (Niskanen & Niskanen 2016 A, luku 1.4.)

Analyysin toinen vaihe on mittauskohteiden ja niihin sopivien analyysimenetelmien valinta. Analyysin tekijä ja käyttötarkoitus määrittävät mitä halutaan mitata, ja mitä menetelmiä käytetään ja mitä menetelmiä on perusteltua käyttää. Muokkaustoimenpiteet eivät ole riippuvaisia aineiston tulevasta käyttötarkoituksesta. (Niskanen & Niskanen 2016 A, luku 1.4.)

Tilinpäätösanalyysin kolmannessa vaiheessa tutkitaan yritysten taloudellista menestystä erilaisten, kutakin tarkoitusta varten valittavien tekniikoiden ja vertailukohteiden avulla. Käytettävät analyysitekniikat voidaan luokitella prosenttilukumuotoisten tilinpäätösten laadintaan, trendianalyysiin, tunnuslukuanalyysiin ja kassavirta-analyysiin. (Niskanen & Niskanen 2016 A, luku 1.4.)

Trapesti Oy:n tilinpäätösanalyysi suoritetaan edellä mainittujen vaiheiden mukaisesti. Ensimmäiseksi käsitellään tilinpäätöstietojen oikaisu. Toisessa vaiheessa käytettävät analyysitekniikat tulevat olemaan prosenttilukumuotoinen analyysi ja trendianalyysi, sekä tunnusluku- ja toimiala-analyysi. Kolmannessa vaiheessa tunnuslukuanalyysissä kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta mitataan valittujen tunnuslukujen perusteella. Tunnuslukuja analysoitaessa suositellaan käytettävän 3–5 tunnuslukua. Analysoitaessa yrityksen talouden kehittymistä, tehdään vertailu yrityksen eri vuosien välillä. Tunnuslukuja analysoitaessa, yrityksen taloudellista tilannetta verrataan samalla muihin toimialalla toimiviin yrityksiin toimiala-analyysin avulla.

4 TILINPÄÄTÖSTIETOJEN OIKAISUT

Tilinpäätösanalyysin keskeinen tavoite on saada yrityksen eri vuodet keskenään vertailukelpoiksi, jonka vuoksi yrityksen tilinpäätöstietoja on oikaistava. Myös yrityksen tulossuunnittelun taustalla on tavoitetulokset, joita asetetaan esimerkiksi kirjanpidon verotukseen imagon ja voitonjaon näkökulmista. Virallinen tilinpäätöksessä ilmoitettu tilikauden tulos ja rahoituslaskelma eivät välttämättä anna oikeaa kuvaa yrityksen toiminnan kannattavuudesta ja taloudellisesta tilanteesta. (Salmi 2015, 144.)

4.1 Tuloslaskelman oikaisut

Tuloslaskelman oikaisun avulla pyritään selvittämään tulos, joka mahdollisimman hyvin vastaa säännöllisen jatkuvan ja ennustettavan liiketoiminnan tulosta. Oikaistussa tuloslaskelmassa rivien järjestys on jossain määrin erilainen kuin kirjanpitoasetuksen mukaisessa virallisessa tuloslaskelman kaavassa. Kirjanpitoasetuksen mukaisessa virallisessa tuloslaskelmassa ei esitetä esimerkiksi käyttökattetta, joka on oikaistussa tuloslaskelmassa. (Salmi 2015, 144–145; Yritystutkimus ry 2017, 18.) Seuraavaksi käsitellään oikaistun tuloslaskelman erät.

Liikevaihto

Ensimmäinen erä, joka oikaistaan, on *liikevaihto*. Liikevaihto koostuu yrityksen varsinaisesta liiketoiminnasta saaduista tuotoista, joista on vähennetty annetut alennukset, arvonalisäverot sekä muut välittömästi myynnin määrästä riippuvat verot, koska nämä erät eivät kuulu yritykselle. Onko tulo ansaittua, on yksi kriteeri liikevaihdon kirjaukselle. Erää oikaistaan, jos yritys käyttää osatuloutusta, joka merkitsee sitä, että keskeneräisiä töitä tuloutetaan valmiusasteen perusteella. Samalla tuloutusta vastaavat menot kirjataan kuluiksi. (Salmi 2020, 145; Yritystutkimus ry 2017, 18.)

Trapesti Oy:n liikevaihto ja liiketoiminnan varsinainen tuotto koostuu erilaisten palveluiden myynnistä yrityksille.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot, on hyvin laaja erä. Tähän erään kuuluu kaikki tulot, jotka eivät kuulu varsinaiseen liikevaihtoon ja on ansaittu muusta kuin varsinaisesta liiketoiminnasta esimerkiksi vuokratulot. Muihin tuottoihin kirjataan myös muun muassa käyttöomaisuuden myynnistä syntyneet myyntivoitot ja saadut avustukset. Tuloslaskelmalla oikaistaan eri vuosien ja yritysten välistä vertailukelpoisuutta heikentäviä olennaisia tai kertaluonteisia muita tuottoja, siirtämällä ne satunnaisiin kuluihin ja vastaavasti näiden tuottojen hankkimisesta johtuneet mahdolliset kulut satunnaisiin kuluihin. Viralliselle tuloslaskelmalle ei enää kirjata satunnaisia eriä. Tilinpäätöksen liitetiedoissa eritellään liiketoiminnan muut kulut, joista oikaisua varten on todennettavissa myös satunnaisluonteiset tuotot. ”Liitetietoina on esitettävä tieto poikkeuksellisten tuotto- ja kuluerien määrästä ja sisällystä, jolleivät erät ole epäolennaisia”. (Salmi 2020, 146; Yritystutkimus ry, 19; Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista 1753/2015, 3.2 §, 4.4 §.)

Trapesti Oy:n vuosien 2018, 2019 ja 2020 liiketoiminnan muita tuottoja ei ole eritelty liitetiedoissa, mutta pääkirjoja tarkastelemalla selvisi, että muut tuotot sisältävät vuosina 2018 ja 2020 alarajahuojennuksen, ja 2019 vakuusmaksun palautuksen. Alarajahuojennus on säännöllistä, joten sitä ei oikaista, ja vakuusmaksun palautus on niin vähäinen, että vuoden 2020 liiketoiminnan muut tuotot erää ei oikaista. Trapesti Oy:n pääkirjoista käy myös ilmi, että vuonna 2019 lipunmyynnin tuotot tapahtumaan on kirjattu liiketoiminnan varsinaiseen myyntiin. Tuloslaskelman oikaisuna ei esitetä korjauksia vääristä kirjaustavoista, mutta jatkoa ajatellen tulisi miettiä, että kuuluisiko lipunmyynnin tuotot liiketoiminnan muihin tuottoihin, koska tapahtumien järjestäminen ei kuulu Trapesti Oy:n varsinaiseen liiketoimintaan.

Aine- ja tarvikekäyttö

Oikaistussa tuloslaskelmassa *aine- ja tarvikekäyttö* erä ryhmitellään uudelleen virallisesta tuloslaskelmasta. Aine- ja tavaraostoista vähennetään varaston lisäys tai lisätään ostot varaston vähennykseen. (Yritystutkimus ry 107, 20; Niskanen & Niskanen 2003, 63).

Trapesti Oy:llä ei ole varastoa, joten sen vähennystä ei voi lisätä ostoihin tai lisäystä vähentää ostoista. Ostot esitetään sellaisenaan oikaistulla tuloslaskelmalla.

Ulkopuoliset palvelut

Ulkopuolisilla palveluilla tarkoitetaan erilaisista työsuorituksista maksettuja korvauksia, jotka liittyvät välittömästi tuotantoon tai myyntiin. Näitä voivat olla alihankkijoiden, konsultti- ja suunnittelutoimistojen suorittama palvelu tai työvoiman vuokrauskulut. Henkilöstökuluihin kuuluu ennakonpidätyksen alaiset palkat ja niihin verrattavissa olevat kulut. Henkilöstökuluihin kuuluu myös sosiaalivakuutusmaksu, vapaaehtoiset ja pakolliset henkilövakuutusmaksut ja eläkekulut. Muut vapaaehtoiset kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. (Yritystutkimus ry 107, 20; Niskanen & Niskanen 2003, 63–64.)

Trapesti Oy:n pääkirjoilta on nähtävissä, että vuonna 2018 ulkopuolisiin palveluihin sisältyy projektityöntekijöiden korvauksia, ja henkilöstökuluissa sivukulut. Vaikka Trapesti Oy ei varsinaisesti maksakaan palkkoja, on vuosina 2019 ja 2020 pyydetty entisiltä työntekijöiltä apua muun muassa tilinpäätöksien tekemiseen, jolloin heille on maksettu palkkaa. Koska kyseessä on ollut projekti-
muotoinen työ, olisi kulut voinut kirjata myös ulkopuolisiin palveluihin.

Laskennallinen palkkorjaus

Oikaistun tuloslaskelman *laskennallinen palkkorjaus* koskee lähinnä henkilöyhtiöitä, koska heidän palkkansa ei sisälly tuloslaskelmaan, ja poikkeustapauksissa se voi olla kuluna. Erän tarkoituksena on saada erilaisten yhtiömuotojen tilinpäätökset keskenään vertailukelpoisiksi henkilöstökulujen osalta. Palkkorjaus suositellaan tehtäväksi, jos omistajan työpanos yhtiössä on ilmeinen eikä työpanosta vastaava palkka ole tuloslaskelmassa kuluna. Palkkorjaus tehdään myös osakeyhtiöissä, kun omistajan palkkakulut eivät sisälly tuloslaskelman kuluihin. (Yritystutkimus ry 2017; Niskanen & Niskanen 2003, 64.)

Trapesti Oy:ssä ei ole tarvetta tehdä palkkorjausta. Omistajat eivät ole vuosien 2018–2020 aikana antaneet ilmeistä työpanosta.

Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muita kuluja on ne yrityksen kuluerät, joita ei ole tuloslaskelmassa erikseen mainittu, riippumatta siitä ovatko ne satunnaisia vai toistuvia kuluja. Muita kuluja ovat esimerkiksi: leasingmaksut, vuokrat, mainos- ja markkinointikulut, omaisuuden myyntitappiot, hallintopalvelut ja pankkipalvelumaksut. Muut varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat erät siirretään satunnaisiin ku-

luihin. Satunnaiset liiketoiminnan kulut on avattava liitetiedoissa, ja se on välttämätöntä, kun arvioidaan liiketoimintaan nähden kulujen oikeaa paikkaa analyysissa. (Yritystutkimus ry 2017, 22; Niskanen & Niskanen 2003, 64.)

Trapesti Oy:n liiketoiminnan muihin kuluihin kuuluu muun muassa toimitilavuokrat, ohjelmistojen maksut, hallintokulut, pankin palvelumaksut, muut vapaaehtoiset henkilöstökulut, mainoskulut ja toimistotarvikkeet. Trapesti Oy:n liiketoiminnan muut kulut ovat kaikki toistuvia kuluja.

Valmisteveraston muutos

Valmisteveraston muutos koskee niitä yrityksiä, jotka harjoittavat valmistustoimintaa. Tämä muutos saadaan laskelmalla lisäämällä valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutoksen erä valmistus omaan käyttöön. Tämä pitää sisällään yrityksen tuottamia hyödykkeitä, jotka on kirjattu käyttömaisuteen myynnin sijaan. (Yritystutkimus ry 2017, 22; Niskanen & Niskanen 2003, 65.)

Trapesti Oy ei valmista tuotteita omaan käyttöön, joten tätä erää ei esitetä.

Käyttökate

Käyttökate on tärkeä ja käyttökelpoinen tulosrivi, se osoittaa yrityksen toiminnallisen tehokuuden. Kirjanpitoasetuksen mukaan sitä ei enää esitetä virallisella tuloslaskelmalla. (Vilkkumaa 2010, 169; Salmi 2020, 148.) Oikaistuin tuloslaskelman käyttökate saadaan lisäämällä liiketulokseen tuloslaskelman poistot ja arvonalennuksen (Yritystutkimus ry 2017, 63).

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaiset poistot pohjautuvat pysyvien vastaavien hankintamenoon ja näiden taloudelliseen käyttöikänsä. Jos poistoajat ovat pidempiä kuin kirjanpitolautakunta suosittaa tai poistot eivät ole suhteessa pysyvien vastaavien määrään, tällöin mahdollisissa oikaisuissa käytetään elinkeinoverolain mukaisia maksimipoistoja. Elinkeinovalain ja suunnitelmien mukaisten poistojen ero esitetään oikaistussa tuloslaskelmassa ”muut tuloksen oikaisu”. (Yritystutkimus ry 2017, 22–23; Salmi 2020, 148.)

Ennen liiketulosta, joka on liiketoiminnan kannattavuuden perusrivi, esitetään mahdolliset arvonalennot pysyvistä vastaavista ja vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalennot. Tämä erä on varattu vahinkojen tai muiden poistosuunnitelmista poikkeavien tapahtumien aiheuttamia

omaisuuden arvonalentumisia varten. Poikkeukselliset syyt voivat olla esimerkiksi tulipalo tai onnettomuus. (Salmi 2020, 148; Yritystutkimus ry 2017, 23–24).

Keskustelussa Trapesti Oy:n entisen talousvastaavan kanssa ilmeni mistä kalustosta suunnitelman mukaisia poistoja tehdään. Poistot tehdään menojäännöspoistoina, ja poistoprosentteina käytetään elinkeinoverolain määrittämiä prosentteja. Oikaisun tarvetta ei ole tuloslaskelmaan.

Rahoituserä

Rahoituserissä oikaistussa tuloslaskelmassa on seitsemän eri kohtaa. Tuottoihin osuuksista ja muista sijoituksista kuuluu virallisen tuloslaskelman erät; tuotot osuuksista saman konsernin yrityksistä, tuotot osuuksista omistusyhteisyryyksistä ja tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista. Tämä erä oikaistaan siirtämällä mahdolliset kurssivoitot kurssieroihin. (Salmi 2020, 149; Yritystutkimus ry 2017, 24–26; Niskanen & Niskanen 2003, 67–68.)

Muut korko- ja rahoitustuotot ovat tuottoja vaihtuvien vastaavien saamisista ja rahoitusarvopapereista sekä näistä johtuvista kurssieroista. Näitä oikaistaan siirtämällä mahdolliset kurssivoitot kurssieroihin, ja rahoitustuottojen käyvän arvon muutokset siirretään kokonaistuloksen alle. (Salmi 2020, 149; Yritystutkimus ry 2017, 24–26; Niskanen & Niskanen 2003, 67–68.)

Erä ei ole Trapesti Oy:ssä niin merkittävä, että olisi tarvetta siirtää kurssierot riville. Trapesti Oy:n kohdalla ei ole tarpeen oikaisuihin

Korkokulut ja muut rahoituskulut on raha-, luotto- ja vakuutuslaitoksille tai muille luotonantajille maksettuja korkokuluja ja joissain tapauksissa kurssitappioita. Jos erä pitää sisällään kurssitappioita, on tarve oikaista erä, jolloin ne siirretään kurssieroihin. *Kurssierot* -erä esiintyy vain oikaistussa tuloslaskelmassa. Kurssieroja ei esitetä enää virallisessa tuloslaskelmassa, jolloin oikaistussa tuloslaskelmassa tulisivatkin esittää vain merkittävät erät. (Salmi 2020, 149; Yritystutkimus ry 2017, 24–26; Niskanen & Niskanen 2003, 67–68.)

Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset erässä ovat pysyvien ja vaihtuvien vastaavien sijoitusten ja lainasaamisten arvonalenemiset. *Välittömät verot* oikaistun tuloslaskelman veroihin sisältyy virallisen tuloslaskelman erät, tuloverot ja muut välittömät verot. Mikäli virallinen tuloslaskelma pitää sisällään veronpalautuksia tai lisäveroja oikaistaan virallista tuloslaskelmaa tältä osin. Muita oikaisutarpeita on, jos satunnaisiin tuottoihin siirretään eriä, tällöin niistä aiheutuneet

verot siirretään satunnaisiin kuluihin. Laskennallisen verosaamisten ja -velkojen muutos siirretään veroista kohtaan ”Muut tuloksen oikaisut”. (Salmi 2020, 149; Yritystutkimus ry 2017, 24–26; Niskanen & Niskanen 2003, 67–68.)

Trapesti Oy:n oikaistua tuloslaskelmaa varten tilinpäätöserät pääasiallisesti ryhmitellään uudelleen. Ensisijaisesti tilinpäätöserien oikaisuja ei tarvitse tehdä. Moni erä saadaan oikaistuu tuloslaskelmaan suoraa varsinaisesta tilinpäätöksestä. Taulukossa 2 on Trapesti Oy:n oikaistu tuloslaskelma.

TAULUKKO 2. Trapesti Oy:n oikaistu tuloslaskelma 2018–2020.

Oikaistu Tuloslaskelmat	2020	2019	2018
Liikevaihto	6 433,77	12 256,23	20 640,50
Liiketoiminnan muut tuotot	837,19	100,00	1 208,64
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	7 270,96	12 356,23	21 849,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-272,66	-1 421,13	-1 382,37
Ulkopuoliset palvelut	0,00	0,00	-512,75
Henkilöstökulut	-113,42	-1 562,50	-130,00
Liiketoiminnan muut kulut	-9 092,34	-10 456,18	-8 902,51
Käyttökate	-2 207,46	-1 083,58	10 921,51
Suunnitelman mukaiset poistot	-398,75	-598,32	-797,77
Liiketulos	-2 606,21	-1 681,90	10 123,74
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	398,80	372,30	248,56
Muut korko- ja rahoitustuotot		0,55	1,23
Arvon alentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	-181,39	-491,31	-529,46
Korkokulut ja muut rahoituskulut	0,00	-133,41	-1,37
Välittömät verot	-1 057,18	156,40	-2 038,64
Nettotulos	-3 445,98	-1 777,37	7 804,06
Tilikauden tulos	-3 445,98	-1 777,37	7 804,06

4.2 Taseen oikaisut

Oikaistu tase eroaa virallisesta tilinpäätöksen taseesta muun muassa siten, että oikaistussa esitetään leasingvastuukanta. Kuitenkin oikaistussa taseessa yhdistellään monia virallisen taseen erikseen esitettäviä eriä. (Niskanen & Niskanen 2003, 70.) Taseen oikaisun tarkoitus on eliminoida sellaiset varallisuuserät, joilla ei todellisuudessa ole tulontuottamiskykyä, ja samalla merkitään nä-

kyviin sellaiset olennaiset varallisuudet, joita ei ole merkitty taseeseen. Samalla taseessa näkymättömät velat merkitään oikaistuun taseeseen; lyhytaikainen tai pitkä vieras pääoma riippuen velan takaisin maksuajankohdasta. Taseen oikaisulla on tarkoitus saada myös oikea ja vertailukelpoinen kuva. Vastaavaa -puolen lisäykset ja vähennykset ohjaavat tase oikaisuja, oikaisu tulee tehdä samansuuruisena. (Salmi 2020, 154; Yritystutkimus ry 2017, 31.) Seuraavaksi käydään kaikki taseen vastaavaa ja vastattavaa puolen erät oikaisuineen läpi.

Vastaavaa -puolen oikaisut

Kuten aikaisemmin on todettu, vastaavaa puoli jaotellaan kahteen osaan: pysyvät ja vaihtuvat vastaavat. Pysyviin vastaaviin kuuluvat *aineettomat hyödykkeet*, johon kuuluvat kehittämismenot, liikeyarvo, muut aineettomat hyödykkeet ja aineelliset hyödykkeet. Aineettomiin hyödykkeisiin voi aktivoida vain menoja, joista mahdollisesti kertyy niistä vastaavaa tuottoa tulevaisuudessa. Perustamismenoja tai tutkimusmenoja ei aktivoida taseeseen, koska näillä ei ole tulontuottamiskykyä. Jos aineettoman hyödykkeen aktivointi todetaan perusteettomaksi, tulee ne poistaa taseen varoista ja vastaavalla määrällä vähentää taseen omaa pääomaa. (Salmi 2020, 154, Yritystutkimus ry 2017, 31; Niskanen & Niskanen 2003, 71.)

Aineettomien hyödykkeiden jälkeen tulevat *aineelliset hyödykkeet*, tarkoittaen *maa- ja vesialueet, rakennukset, koneet ja laitteet*. Näiden erien tasearvoja oikaistaan harvemmin, ellei liitetiedoista käy ilmi, että omaisuutta on olennaisesti yliarvostettu suhteessa käypiin arvoihin. Nämä erät saadaan virallisesta taseesta. (Salmi 2020, 154; Yritystutkimus ry 2017, 33–34; Niskanen & Niskanen 2003, 72.)

Virallisen taseen *sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset* esitetään oikaistussa taseessa samassa erässä. Tähän kuuluu *sisäiset osakkeet ja osuudet*, näitä oikaistaan, jos omistetun yrityksen oma pääoma on menetetty eikä osakkeilla ole arvoa, tällöin tasearvo poistetaan pääomasta ja sijoituksista. *Muut osakkeet ja osuudet* sisältää osakeyhtiöiden osakkeita, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön osuuksia, osuuskuntien osuustodistuksia sekä erinäisiä siirtokelpoisia liittymismaksuja, ei sisällä oikaisutarpeita. *Sisäiset saamiset* sisältävät kaikki pitkäaikaisiksi luokiteltavat saamiset saman konsernin yrityksiltä ja omistusyhteyserityksiltä. Näitä oikaistaan silloin, kun henkilöyhtiöllä on saamia vastuunalaisilta yhtiömiehiltä, velallisen takaisinmaksu on epävarmaa tai lainasaamisen, joka on riskisijoitus, takaisinmaksu on epätodennäköistä. Viimeisimpänä *muut saamiset ja sijoitukset*, edellisiin ryhmiin kuulumattomat pitkäaikaiset sijoitusluonteiset erät ja kaikki ne sijoitukset,

jotka eivät palvele liiketoimintaa. Tähän on yhdistetty virallisen taseen erät: muut saamiset, myyntisaamiset, lainasaamiset ja siirtosaamiset. (Salmi 2020, 154–155; Yritystutkimus ry 2017, 35–36; Niskanen & Niskanen 2003, 73–74.)

Leasingomaisuus ei ole virallisen tilinpäätöksen erä. Leasingvastuut ovat taseen ulkopuolisia, ja vastuut käyvät ilmi tilinpäätöksen liitetiedoista. Leasingrahoituksella hoidetaan koneiden ja laitteiden pitkäaikaista vuokrausta. Mahdollinen oikaisu, jäljellä oleva leasingvastuu lisätään taseen molemmille puolille. (Yritystutkimus ry 2017, 36–36; Niskanen & Niskanen 2003, 75.)

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat seuraavat erät: *vaihto-omaisuus*, joka pitää sisällään *aineet ja tarvikkeet, keskeneräiset tuotteet, valmiit tuotteet ja muun vaihto-omaisuuden*. Valmiit tuotteet ovat ainoa erä, joihin voi kohdistua oikaisutarve. Silloin, jos tukku- tai vähittäiskauppa on merkinnyt vaihto-omaisuutensa valmiit tuotteet, tulee ne siirtää aineisiin ja tarvikkeisiin. *Lyhytaikaiset saamiset* jakaantuvat oikaistussa taseessa *myyntisaamiset*, tätä on mahdollisesti tarpeen oikaista, jos yritys käyttää factoringrahoitusta ja noudattaa nettokirjaustapaa. Silloin lisätään käytetty factoringluotto myyntisaamisiin ja taseen velkoihin. *Sisäiset myyntisaamiset ja muut sisäiset saamisiin* on yhdistetty virallisen taseen saamiset saman konsernin yrityksiltä ja omistusyhteisyryyksiltä. Liitetiedoista tarkastetaan sisäisten myyntisaamisten osuus myyntisaamisista ja muut sisäiset saamiset sekä sisäiset siirtosaamiset. *Muut saamiset* ovat saamisia ulkopuolisilta ja tämä muodostuu lyhytaikaisista eristä: lainasaamiset, muut saamiset, siirtosaamiset sekä maksamattomat osakkeet ja osuudet. Jos siirtosaamiset pitää sisällään osatuloutussaamisia, käsitellään ne käyttöpääoman eränä tunnuslukulaskennassa ja maksuvalmiustarkastelussa. Nämä on eriteltävä liitetiedoissa. *Raha ja rahoitusarvopaperit* on yksi ryhmä ja sisältää virallisen tilinpäätöksen erä *rahoitusarvopaperit ja raha ja pankkisaamiset*. (Yritystutkimus ry 2017, 38–40, Niskanen & Niskanen 2003, 75–76.)

Trapesti Oy:n oikaistuun taseeseen otetaan tilinpäätöksen taseen arvot. Trapesti Oy:llä ei ole leasingomaisuutta, joten oikaisutarvetta ei ole. Trapesti Oy:llä ei ole valmiita tuotteita, joita tarvitsisi oikaista. Factoringrahoitusta ei käytetä, joten oikaisutarvetta ei synny. Raha ja rahoitusarvopaperit erään yhdistetään tilinpäätöksestä erät edellä mainitun mukaisesti.

Vastattavaa -puolen oikaisut

Vastattavaa puoli alkaa *osake- tai muu peruspääomalla*, joka sisältää osakeyhtiössä *osakepääoman* ja muissa yhtiömuodoissa omistajien sijoittaman *perus- tai osuuspääoman*. Oikaistun taseen erät saadaan suoraan virallisesta taseesta, eikä niitä ole tarpeen oikaista. Oman pääoman eräviini kuuluu *ylirikurssirahasto ja arvonkorjausrahasto*, joita voidaan käyttää osakepääoman korotukseen osakeannissa. *Käyvän arvon rahastoon* voidaan merkitä muun muassa ulkomaisiin yhtiöihin tehtyjen sijoitusten valuuttakurssimuutokset. *Muut rahastot*, joka on yhdistelmä virallisen taseen eristä omien *osakkeiden/osuuksien rahasto, vararahasto, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot, käyvän arvon rahasto ja muut rahastot*. Näistä voidaan käyttää esimerkiksi osakepääoman korottamiseen tai tappioiden kattamiseen. *Kertyneet voittovarot* erään on kirjattu aikaisemmilta tilikausilta kertyneet voitot ja tappiot, joista on vähennetty maksetut osingot. *Tilikauden tulos*, kertoo yrityksen virallisen tilinpäätöksen mukaisen tilikauden voiton tai tappion ja *pääomalainat*. Virallisen taseen omaan pääomaan harvoin tehdään oikaisuja, vaan oikaisut ovat seuraavassa erässä. (Yritystutkimus ry 2017, 41–44; Niskanen & Niskanen 2003, 77.)

Tilinpäätössiirtojen kertymä erä, jotka ovat verotusperusteiset varaukset ja poistoerot. Näitä oikaistaan siirtämällä yhteisöverokannan mukainen osuus laskennalliseen verovelkaan. *Oman pääoman oikaisut* erä koostuu niistä eristä, joilla on virallisen taseen omaisuuseriä tai velkoja oikaistu muualla analyysin yhteydessä. (Yritystutkimus ry 2017, 44–45; Niskanen & Niskanen 2003, 79–80.)

Vieraassa pääomassa esitetään oikaistussa ja virallisessa taseessa pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat erikseen. Lisäksi oikaistuun vieraaseen pääomaan sisältyy laskennallinen verovelka, pakolliset varaukset, ja aiemmin mainittu leasingrahoitus eli leasingvastuu. (Yritystutkimus ry 2017, 45; Niskanen & Niskanen 2003, 80–81.) *Laskennallinen verovelka*, on erä, johon on siirretty edeltä yhtiöverokannan laskennallinen osuus poistoeroista ja veroperusteisista varauksista. *Pakolliset varaukset* ovat menoja, joihin yritys on sitoutunut, mutta joihin ei liity tulonodotuksia. Tähän on yhdistetty erät virallisesta taseesta *eläkevaraukset, verovaraukset sekä muut pakolliset varaukset*. (Yritystutkimus ry 2017, 49; Niskanen ja Niskanen 2003, 81)

Lyhytaikainen vieraspääoma, on sellaista, joka erääntyy maksettavaksi alle vuodessa. Oikaistun taseen erässä *korolliset lyhytaikaiset velat* yhdistetään *lainat rahoituslaitoksilta, vaihtovelkakirjalainat, joukkovelkakirjalainat, takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta, rahoitusvekselit, sekä muiden*

velkojen korollinen osuus, ja mahdolliset pääomalainat. Tätä oikaistaan lisäämällä taseen ulkopuolinen factoringluotto lyhytaikaiseen velkaan. (Yritystutkimus ry 2017, 50)

*Saadut ennakot erään kuuluvat lyhytaikaiset saadut ennakot, ja pitkäaikaisten ennakot, joka on lyhytaikaisten vastine. Ostovelat ovat erilaisten hyödykkeiden ostojen yhteydessä saatu lyhytaikainen velka tavarantoimittajilta. Mahdollisia oikaisuja, osamaksuvelat siirretään lyhytaikaiseen korolliseen vieraaseen pääomaan. Sisäiset ostovelat saadaan eristä *velat saman konsernin yrityksille ja velat omistusyhteisyrietyksille. Muut sisäiset korolliset velat erään yhdistetään korolliset velat virallisen taseen eristä velat saman konsernin yrityksille ja velat omistusyhteisyrietyksille. Muut sisäiset korottomat velat erään yhdistetään korottomat velat saman konsernin yrityksille ja velat omistusyhteisyrietyksille. Muut korottama lyhytaikaiset velat yhdistetään virallisen taseen muut velat erään korottomat ja siirtovelat. Muita korottomia velkoja ovat arvonlisävero, tuloverojen jaksotukset ja ennakonpidätysvelka. Siirtovelat ovat esimerkiksi lomapalkkavelat. (Yritystutkimus ry 2017, 49–51: Niskanen & Niskanen 80–82.)**

Trapesti Oy:n oikaistu tase on pääasiassa ryhmitelty uudelleen tilinpäätöseristä. Trapesti Oy:n oikaistuun taseeseen erät on otettu virallisesta taseesta, eikä niitä ole tarpeen oikaista. Taulukossa 3 Trapesti Oy:n oikaistu tase.

TAULUKKO 3. Trapesti Oy:n oikaistu tase 2018–2020.

Oikastu tase	2020	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Koneet ja kalusto	1 196,23	1 594,98	2 193,30
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 196,23	1 594,98	2 193,30
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Myyntisaamiset	2 447,78	6 870,82	1 328,97
Muut saamiset	857,50		
Siirtosaamiset	4 725,74	806,06	1 505,84
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	8 031,02	7 676,88	2 834,81
Rahat ja rahoitusarvopaperit	30 836,75	33 775,01	39 715,04
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	38 867,77	41 451,89	42 549,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	40 064,00	43 046,87	44 743,15
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	8 800,00	8 800,00	8 800,00
Edellisten tilikausien voitto	33 171,66	34 949,03	27 583,50
Tilikauden tulos	-3 445,99	-1 777,37	7 723,95
Taseen oma pääoma yhteensä	38 525,67	41 971,66	44 107,45
VIERAS PÄÄOMA			
Ostovelat			
Muut velat	1 538,33	1 075,21	63,12
Siirtovelat			608,38
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 538,33	1 075,21	671,50
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	40 064,00	43 046,87	44 778,95

5 PROSENTTILUKUMUOTOINEN TILINPÄÄTÖS JA TRENDIANALYYSI

Kun halutaan kokonaiskuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta, tuloslaskelman ja taseen jokaisella luvulla on merkitystä. Jos tuloslaskelmalla lukee yrityksen rahojen ja pankkisaamisten olevan 10 000 euroa, tiedetään, että yrityksen tilikauden lopussa oli sen verran rahaa kassassa. Kuitenkaan yksittäisestä luvusta ei voida päätellä onko luku suurempi tai pienempi kuin aikaisempina vuosina, tai riittävätkö kassavarat yrityksen tarpeisiin. Halutessa tarkempia tietoja yrityksen kassavaroista, tulisi tarkasteluhetken kassavaroja verrata esimerkiksi aikaisempien vuosien kassavaroihin ja saman vuoden taseen muihin eriin. (Niskanen & Niskanen A 2016, luku 4.)

Prosenttilukumuotoisella tilinpäätöksellä tarkoitetaan yksinkertaisesti tilinpäätöksen lukujen esittämistä prosentteina liikevaihdosta ja taseen loppusummasta. Tällöin tilinpäätöserien keskinäiset suhteet saman vuoden sisällä tulevat selkeästi esiin. (Niskanen & Niskanen B 2016, 49.) Trendianalyyssissä prosenttilukumuotoiset tilinpäätökset laaditaan vertailua varten usein useista peräkkäisistä vuosista pitäen tarkasteluperiodin ensimmäistä vuotta perusvuotena. (Niskanen & Niskanen B 2016, 49.) Prosenttilukumuotoinen tarkoittaa erien esittämistä prosentteina liikevaihdosta tai taseen loppusummasta, jolloin tilinpäätöserien keskinäiset suhteet saman vuoden sisällä tulevat selkeästi esille (Niskanen & Niskanen A 2016, luku 1.4).

TAULUKKO 4 Trapesti Oy:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma 2018–2020.

Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma	2020	2019	2018
Liikevaihto	100 %	100 %	100 %
Liiketoiminnan muut tuotot	13 %	1 %	6 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	113 %	101 %	106 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 %	-12 %	-6 %
Ulkopuoliset palvelut	0 %	0 %	-2 %
Henkilöstökulut	-2 %	-13 %	-1 %
Liiketoiminnan muut kulut	-125 %	-85 %	-41 %
Käyttökate	-30 %	-9 %	50 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 %	-5 %	-4 %
Liiketulos	-36 %	-14 %	46 %
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	5 %	3 %	1 %
Muut korko- ja rahoitustuotot	0 %	0 %	0 %
Arvonlentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	-2 %	-4 %	-2 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	0 %	-1 %	0 %
Verot	-15 %	1 %	-9 %
Nettotulos	-47 %	-14 %	36 %
Tilikauden tulos	-47 %	-14 %	36 %

Taulukossa 4 Trapesti Oy:n prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta nähdään, että liiketoiminnan muut kulut ovat suurin kuluerä, ja niiden osuus on kasvanut tarkastelujakson aikana. Kirjanpidon pääkirjoilta käy ilmi, että vuonna 2020 Trapesti Oy maksoi poikkeuksellisesti toimitilavuokraa, joten tämä kuluerä on rasittanut vuotta 2020. Trapesti Oy toimi OAMK tiloissa Teuvo Pakkalan kadulla toukokuuhun 2020 asti. Trapesti Oy:llä oli vuokratila kesäkuusta 2020 alkaen vuoden 2021 alkupuolelle. Liiketoiminnan muihin kuluihin kuuluu myös työhyvinvointia ja ryhmähenkeä ylläpitävät juhlat ja kokoontumiset.

Trapesti Oy toimii tällä hetkellä Linnanmaan kampuksella muiden opiskelijajärjestöjen kanssa. Alun perin tätä tilaa ehdotettiin, kun Teuvo Pakkalan kadulta piti muuttaa pois, mutta silloin haasteena oli GDPR:N mukainen tietojensäilytys. Vuonna 2019 henkilöstökulut verrattuna muihin tarkasteluvuosiin olivat korkeammat. Tämä selittyy sillä, että entisiä työntekijöitä oli apuna vuoden 2018 tilinpäätöksien tekemisissä. Vuodet 2018 ja 2019 olivat niin sanotusti normaaleja vuosia ennen vuonna 2020 keväällä puhjennutta covid-19 virusta. Vuosien 2019 ja 2020 liikevaihdon odotettiin olevan suurempi kuin vuoden 2018. Vuoden 2020 keväälle oli sovittu alustavasti projekti, joka covid-19 viruksen puhjetessa peruuntui. Projektin peruuntuminen ja muutto vaikuttivat siihen, ettei liikevaihtotavoitetta saavutettu. Vuoden 2020 jäsenten välinen konflikti toimitusjohtajan kanssa johti toimitusjohtajan irtisanoutumiseen, joka siten oletettavasti heijastui negatiivisesti yleiseen tekemiseen ja siten myös liikevaihtoon.

TAULUKKO 5. Trapesti Oy:n prosenttilukumuotoinen tase 2018–2020.

Prosenttilukumuotoinen	2020	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Koneet ja kalusto	3 %	4 %	5 %
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 %	4 %	5 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Myyntisaamiset	6 %	16 %	3 %
Muut saamiset	2 %	0 %	0 %
Siirtosaamiset	12 %	2 %	3 %
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	20 %	18 %	6 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	77 %	78 %	10 %
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	97 %	96 %	19 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100 %	100 %	100 %
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	22 %	20 %	20 %
Edellisten tilikausien voitto	83 %	81 %	62 %
Tilikauden tulos	-9 %	-4 %	17 %
Taseen oma pääoma yhteensä	96 %	98 %	99 %
VIERAS PÄÄOMA			
Ostovelat	0 %	0 %	
Muut velat	4 %	2 %	0 %
Siirtovelat	0 %	0 %	1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 %	2 %	1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	100 %	100 %	100 %

Taulukossa 5 Trapesti Oy:n prosenttilukumuotoisesta taseesta nähdään, että koneet ja kalusto on pienentynyt tarkastelujakson aikana, joten uusia suurempia hankintoja ei ole tehty. Vuoden 2019 myyntisaamisissa oli yksi isompi projekti, joka saatettiin loppuun vuoden 2020 aikana. Kokonaisuudessaan lyhytaikaiset saamiset on kasvanut verrattuna vuoteen 2018, joka selittyy myös verojak-sotuksella. Rahat ja rahoitusarvopaperit ovat myös kasvaneet vuodesta 2018.

Trendianalyysia varten laaditaan usealta vuodelta prosenttilukumuotoinen tilinpäätös erä kerrallaan siten, että tarkastelujakson vanhimman vuoden arvoksi asetetaan 100 ja myöhempien vuosien to-teutuneet erät verrataan perusvuoteen, laskemalla montako prosenttia viimeisin arvo on vanhim-masta. Trendianalyysi ja prosenttimuotoinen tukevat toinen toisiaan, mutta tulee huomioida, että

trendianalyysi sopii vain yksittäisen yrityksen peräkkäisten vuosien tilinpäätösten vertailuun. (Niskanen & Niskanen 2003, 96.) Seuraavana Trapesti Oy trendianalyysi taulukko 6.

TAULUKKO 6. Trapesti Oy:n trendianalyysi 2018–2020.

Trendianalyysi	2020	2019	2018
Liikevaihto	31 %	59 %	100 %
Liiketoiminnan muut tuotot	69 %	8 %	100 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	33 %	57 %	100 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	20 %	103 %	100 %
Ulkopuoliset palvelut	0 %	0 %	100 %
Henkilöstökulut	87 %	1202 %	100 %
Liiketoiminnan muut kulut	102 %	117 %	100 %
Käyttökate	-20 %	-10 %	100 %
Suunnitelman mukaiset poistot	50 %	75 %	100 %
Liiketulos	-26 %	-17 %	100 %
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	160 %	150 %	100 %
Muut korko- ja rahoitustuotot	0 %	45 %	100 %
Arvon alentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	34 %	93 %	100 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	0 %	9738 %	100 %
Verot	52 %	-8 %	100 %
Nettotulos	-44 %	-23 %	100 %
Tilikauden tulos	-44 %	-23 %	100 %

Trapesti Oy:n trendianalyysissä nähdään liikevaihdon merkittävä pudotus. Vuodesta 2018 vuoteen 2019 pudotusta on 41 %. Aineet, tarvikkeet ja tavarat on pienentynyt vuonna 2020 yli puoleen edellisiin vuosiin verrattuna, joskin vuonna 2019 oli pientä kasvua. Henkilöstökulut kasvoivat vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018, mutta palautui vuonna 2020 ja on 13 % pienempi niin sanottuun perusvuoteen. Henkilöstökulut ja korkokulut ja muut rahoituskulut erissä nähdään trendianalyysin pieni heikkous eli nopeat muutokset. Korkokulut ja muut rahoituskulut toki kasvoivat, mutta prosenttumuotoisesti esitettynä ero näyttäytyy turhan dramaattisena. Liiketoiminnan muissa kuluissa on pientä kasvua vuonna 2020, johtuen toimitilavuokrasta ja lisäksi vuonna 2019 järjestetty henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisen kuluista, joka liittyi vuoden 2018 palkitsemiseen.

Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista on kasvanut. Covid-19 viruksen puhjetessa koko maailmanlaajuisesti vuonna 2020 näkyi tämä pudotus selkeästi osakemarkkinoilla. Elpyminen tapahtui kuitenkin todella nopeasti, jopa yllättäen. Aktia Pankki Oyj:n johtaja Samu Lang (2020) kirjoitti tästä markkinakatsauksessa ja Ålandsbankenin osakejohtaja Lars Söderfjell (2021) blogikirjoituksessaan. Onkin hienoa, että tuottoja on saatu ja ne ovat kasvaneet puolella vuoden 2019 ja vuoden 2018 välillä, ja arvonalentumisen ero on todella pieni vuoden 2019 ja 2018 välillä, mutta vuoden 2019 ja 2020 välillä lasku on suuri, joka tämän erän kohdalla on vain positiivinen asia. Tarkoittaen, että osakkeiden arvo on palautunut hankintahetkeen. Poistot ovat pienentyneet suunnitelman mukaisesti. Tilikauden tulos on reilusti miinuksella vuosien 2019 ja 2020.

Tulosparannusta saavutetaan tulevaisuudessa muita kuluja karsimalla, ja ottamalla töitä vain sen verran mihin on henkilöstöresursseja, jotta ei tarvitsisi turvautua ulkopuolisiin tekijöihin. Liiketoiminnan muihin kuluihin kuuluu myös työntekijöiden kokoontumisjuhlat ja virkistäytymiset, jotka ovat osittain palkkiota tehdystä työstä opintopisteiden lisäksi. Kokoontumisjuhlien ja virkistäytymisien kokonaisuutta ja määrää tulee jatkossa sopeuttaa Trapesti Oy:n sen hetkiseen taloudelliseen tilanteeseen. Toivottavaa kuitenkin on, että yrityksen kassa ei olisi tyhjä, ennen uuden ryhmä aloittamista.

TAULUKKO 7. Trapesti Oy:n trendianalyysi 2018–2020.

Trendianalyysi		2020	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Koneet ja kalusto		55 %	73 %	100 %
Pysyvät vastaavat yhteensä		55 %	73 %	100 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Myyntisaamiset		184 %	517 %	100 %
Muut saamiset				100 %
Siirtosaamiset		314 %	54 %	100 %
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		283 %	271 %	100 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit		78 %	85 %	100 %
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		91 %	97 %	100 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ		90 %	96 %	100 %
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma		100 %	100 %	100 %
Edellisten tilikausien voitto		120 %	127 %	100 %
Tilikauden tulos		-45 %	-23 %	100 %
Taseen oma pääoma yhteensä		87 %	95 %	100 %
VIERAS PÄÄOMA				
Ostovelat				100 %
Muut velat		2437 %	1703 %	100 %
Siirtovelat				100 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		229 %	160 %	100 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		89 %	96 %	100 %

Taulukosta 7 Trapesti Oy:n Trendianalyysistä näemme, että pysyvät vastaavat on laskenut. Kalustoa ei ole hankittu lisää, ja edellisistä hankinnoista on tehty suunnitelmien mukaiset poistot. Lyhytaikaiset saamiset on kasvanut vuonna 2019 johtuen kasvaneista myyntisaamisista. Vuonna 2019 tehtiin myyntisaamisten osalta tulosmanipulaatiota, kirjaamalla myyntiä kyseiselle vuodelle, vaikka projekti on saatettu loppuun kokonaisuudessaan vasta vuonna 2020. Kyseisen myynnin olisi voinut kirjata kokonaisuudessaan myös vuoden 2020 vuoden myynniksi. Vuonna 2020 siirtosaamisissa on alarajahuojennus ja verojaksotus. Muissa veloissa on arvonlisävelat. Kaiken kaikkiaan taseen puolella ei ole nähtävissä yhtä suuria pudotuksia kuten tuloslaskelman puolella.

6 TUNNUSLUKU- JA TOIMIALA-ANALYYSI

Yksinään tunnuslukuanalyysi on analyysimuodoista suppein ja yksinkertaisin. Tämä analyysitapa johtaa usein samansuuntaisiin johtopäätöksiin yrityksen taloudellisesta asemasta ja suorituksesta kuin tilinpäätöslukujen analysointi. Tunnuslukuanalyysiä käytetään yksityiskohtaisempien analyysimuotojen eli tilinpäätösanalyysin ja yritystutkimuksen osana. Tunnuslukuanalyysi on eräänlainen tiivistelmä tilinpäätösanalyysistä. (Salmi 2020, 264; Seppänen, 2011, 111.)

Tieto, jota yrityksen taloudesta halutaan voi olla hyvin monitahoinen, minkä vuoksi tilinpäätösanalyysia tehdään monella eri tavalla. Toimiala-analyysin tarkoituksena on arvioida koko toimialan menestystä ja toimintaedellytystä. Tämä perustuu siihen, että saman toimialan yritykset ovat vertailukelpoisia keskenään. Toimialan keskilukuja pidetään standardeina, joihin tarkasteltavan yrityksen vastaavia tunnuslukuja verrataan ja tehdään johtopäätökset. (Salmi 2020, 137; Salmi 2015, 125, 138.)

Toimialaraportit kootaan tunnusluvuittain siten, että kunkin toimialan tunnusluvuista esitetään mediaani-, sekä ylä- ja alakvartiililuvut (Salmi 2020 269). Mediaani on jakauman tyypillinen arvo, suurusjärjestykseen asetettujen havaintoarvojen keskimäinen arvo. Noin puolet arvoista on mediaania pienempiä ja puolet on mediaania suurempia. Hajonnan kuvaamiseksi on määritelty alakvartiili, johon kuuluvat pienimmän tunnusluvun saaneet yritykset ja vastaavasti yläkvartiiliin kuulu se joukko yrityksiä, jotka ovat saaneet suurimman tunnusluvun. (Tilastokeskus 2022; Salmi 2020, 269.)

Tunnuslukujen laajasta valikoimasta suositellaan valittavan 3–5 tunnuslukua. Opinnäytetyössä käytän tunnuslukuina kannattavuuteen liittyen käyttökate-, liiketulos- ja nettotulosprosenttia. Vaka-
varaisuudesta ja maksuvalmiudesta olen valinnut quick ration, current ration ja käyttöpääomapro-
sentin, joita käytän myös toimiala vertailussa. Toimiala-analyysin lähteenä käytän työ- ja elinkeino-
ministerin ylläpitämää maksutonta tilastopalvelua, johon on koottu Finnveran tilinpäätöstietoja.

6.1 Kannattavuus

Jotta yritystoiminta on kannattavaa, tulee liikevaihdon olla suurempi kuin vastaavan aikavälin kulut. Tilinpäätöstietoja analysoitaessa ja hyödyntäessä käytetään täsmällisempää, kannattavuuden

osoittamiseen kehitettyä käsitettä. Silloin voidaan todeta, että yritys on kannattava, jos käytetty tunnusluku on asetetulla tasolla. (Vilkkumaa 2010, 44.) Kannattavuutta voidaan mitata kahdella eri tavalla absoluuttisella, eli liiketoiminnan tuottojen ja kulujen erotuksena eli voittona tai suhteellisesti, joka kuvaa voiton suhdetta yrityksen sijoitettuun pääomaan nähden (Yritystutkimus ry 2017, 63).

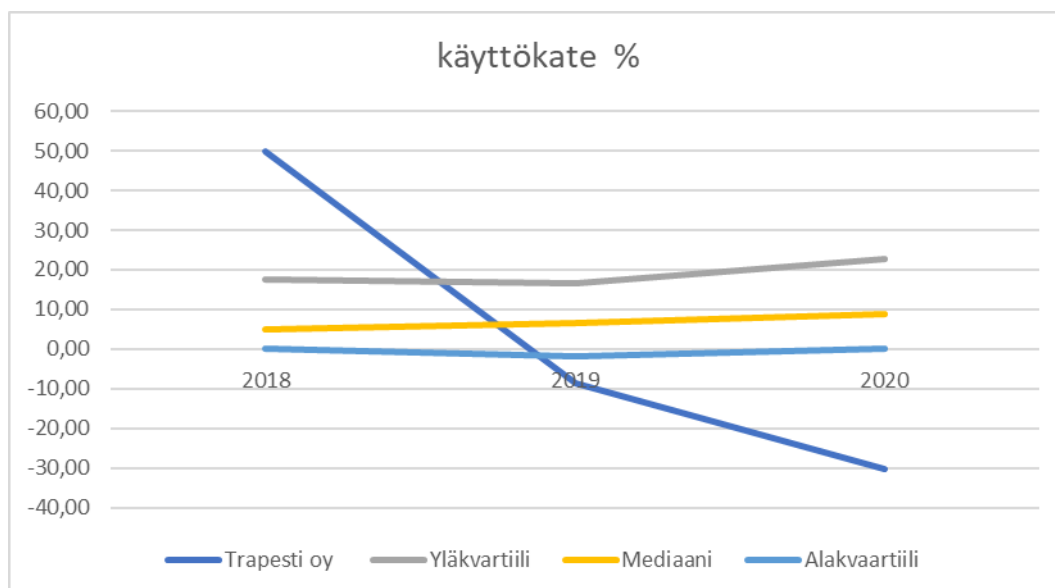
Käyttökate ei esitetä virallisella tuloslaskelmalla. Oikaistussa tuloslaskelmassa se saadaan liisäämällä liiketulokseen tuloslaskelman poistot ja arvonalenemiset. Kun vertaillaan saman toimialan yrityksiä keskenään, on käyttökateprosenttia mielekästä käyttää. (Salmi 2020, 148)

KAAVA 1. Käyttökateprosentti (Yritystutkimus ry 2017, 64)

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate} * 100}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}}$$

Käyttökate kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Käyttökate kertoo kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Vertailukelpoisuutta heikentää se, jos yritykset omistavat tuotantovälineensä tai ovat vuokranneet ne kokonaan tai osittain. (Yritystutkimus ry 2017, 63–63; Alma Talent 2020)

Yritystutkimus ry:n (2017, 64) mukaan eri toimialojen käyttökateprosentit sijoittuvat seuraaviin vaihteluväleihin: teollisuus 5–20 %, kauppa 2–10 % ja palvelu 5–15 %.

Kuvio 7. Trapesti Oy:n käyttökateprosentti suhteessa toimialaan vuosina 2018–2020

Yllä oleva kuvio 7 osoittaa selvästi Trapesti Oy:n käyttökateprosentin putoamisen vuosien 2018–2020 välillä. Vuosien 2019 ja 2020 käyttökateprosentti on reilusti alle toimialan vaihteluvälin. Vuonna 2018 Trapesti Oy:n käyttökateprosentti oli toimialaan nähden hyvällä tasolla. Käyttökateprosentit eivät ole Yritystutkimus ry:n julkaiseman palvelualueiden vaihteluvälissä, joka on 5–15 prosenttia, vaan ovat reilusti yli tai ali vaihteluvälin. Käyttökateprosentissa näemme myös, miten vuoden 2020 Trapesti Oy:n maksamat toimitilavuokrat ovat vaikuttaneet käyttökateprosenttiin negatiivisesti.

Liiketulos on oikaistun tuloslaskelman välitulos. Liiketulos voi poiketa virallisen tuloslaskelman voitto (-tappio) rivistä, riippuen analyysissä tehdyistä oikaisuksista. Nämä oikaisut voivat olla muun muassa liiketoiminnan muista tuotoista ja kuluista satunnaisiin siirretyt erät. (Yritystutkimus ry 2017, 64.)

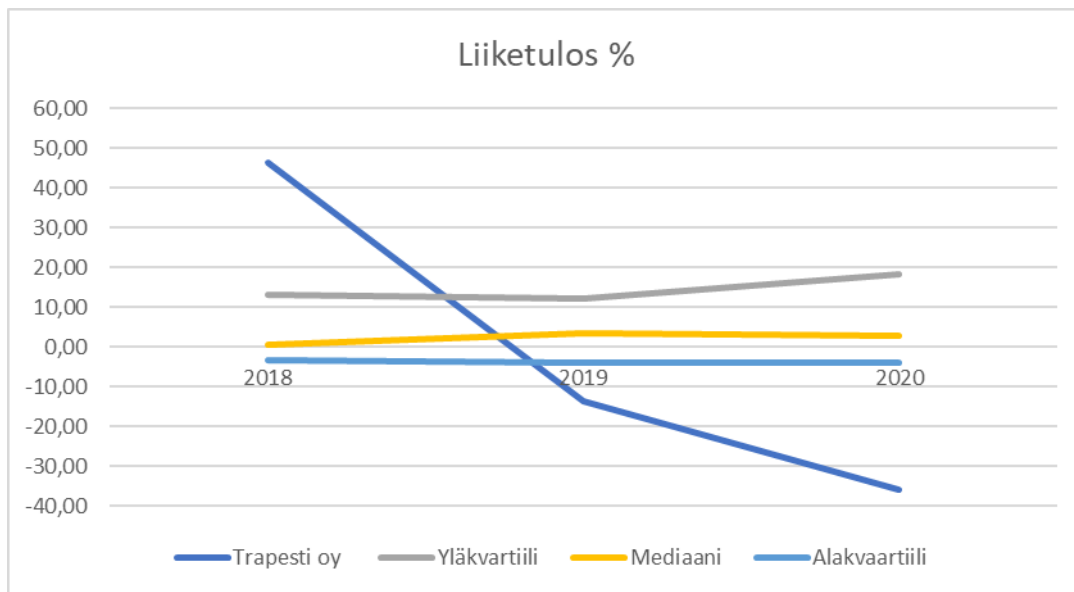
KAAVA 2. Liiketulosprosentti (Yritystutkimus ry 2017, 64)

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos} * 100}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}}$$

Tunnusluku soveltuu yrityksen kehityksen seuraamiseen ja toimialan vertailuun. Yritystutkimus ry (2017, 64) suosittaa seuraavia ohjearvoja:

Yli 10 %	Hyvä
5–10 %	Tyydyttävä
Alle 5 %	Heikko

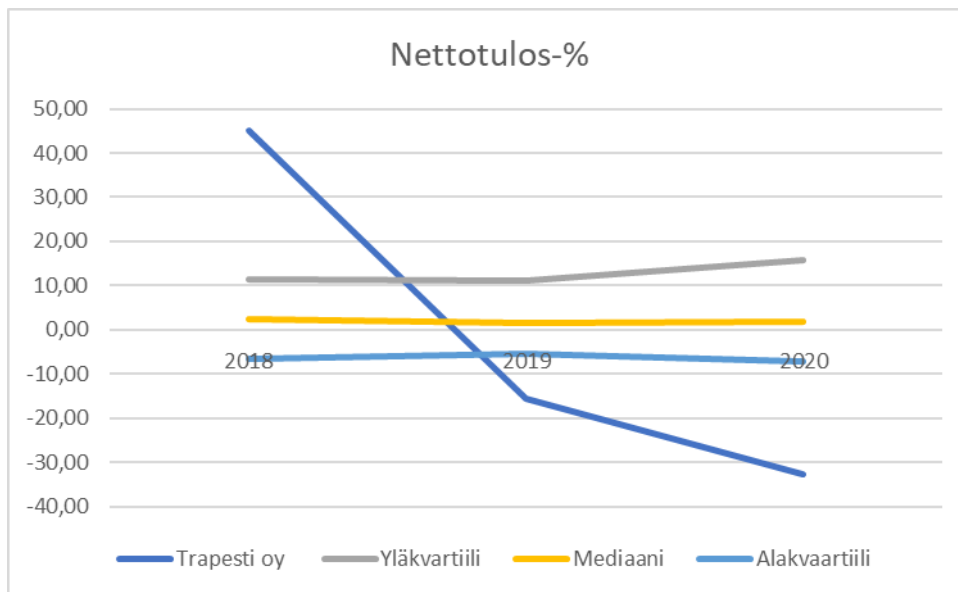
Kuvio 8. Trapesti Oy:n liiketulosprosentti suhteessa toimialaan vuosina 2018–2020.

Kuviossa 8 Trapesti Oy:n liiketulosprosentissa näkyy vastaava pudotus kuin käyttökateprosentissa. Toimialaan nähden vuonna 2018 Trapesti Oy:lla on ollut hyvä tulos, ja vuosina 2019 ja 2020 on tunnusluku ollut heikoimpien joukossa. Yritystutkimus ry:n ohjearvoihin verrattuna vuosi 2018 on ollut hyvä, ja vuosina 2019 ja 2020 heikko. Covid -19 virus on vaikuttanut Trapesti Oy:n toimintaa vuonna 2020.

Nettotulos, saadaan lisäämällä liiketulokseen tuloslaskelman rahoitustuotot ja vähentämällä rahoituskulut ja verot. Jotta toimintaa voidaan pitää kannattavana, tulee nettotuloksen olla positiivinen. (Yritystutkimus ry 2017, 65) Nettotulosprosentin kaava on esitetty kaavassa 3.

KAAVA 3. Nettotulosprosentti (Yritystutkimus ry 2017, 65)

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä}} \cdot 100$$

Kuvio 9. Trapesti Oy:n nettotulosprosentti suhteessa toimialaan vuosina 2018–2020

Kuviosta 9 nähdään, että Trapesti Oy:llä on ollut erinomainen nettotulosprosentti vuonna 2018 toimialaan nähden. Kuten aikaisemmin on todettu, positiivinen nettotulosprosentti kertoo, että yritys on kannattava. Trapesti Oy:n tarkastelujakson aikana, toiminta on ollut kannattavaa vuonna 2018 mutta ei vuosina 2019–2020. Covid -19 viruksen takia yksi isoimmista projekteista peruuntui vuonna 2020, ja tämä on vaikuttanut negatiivisesti liikevaihtoon.

6.2 Vakavaraisuus

Vakavaraisuus tarkoittaa yrityksen omien pääomien suhdetta koko käytössä olevaan pääomaan, eli vieraan ja oman pääoman suhdetta. Vakavaraisuus kertoo yrityksen kyvystä suoriutua sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Vakavaraisuuden voidaan katsoa antavan yritykselle itsenäistä pelivaraa eri tilanteissa. Mitä suurempi vakavaraisuus on, sitä paremmin yritys voi tehdä itsenäisiä ratkaisuja ja mitä huonompi vakavaraisuus on, sitä helpommin vieraan pääoman ehdoin rahaa antavat tahot asettavat vaatimuksia yritykselle lainan antamisen ehtojen muodoissa. Hyvän omavaraisuusasteen arvo on 40 %, tyydyttävän arvo vaihtelee 20–40 % välillä ja heikon arvo on alle 20 %. (Yritystutkimus ry 2017, 70; Vilkkumaa 2010, 51; Niskanen & Niskanen 2003, 130.) Vilkkumaan (2010, 50) mukaan vakavaraisuuden osoittamisessa käytetään usein tunnuslukuna omavaraisuusasetta, joka lasketaan kaavan 4 mukaisesti.

KAAVA 4. Omavaraisuusaste (Vilkkumaa 2010, 50)

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{taseen osoittama pääoma} * 100}{\text{taseen loppusumma}}$$

Toinen hyödyllinen vakavaraisuuden osoittaja on nettovelkaantumisaste, eli niin kutsuttu gearing-tunnusluku. Tämä tunnusluku osoittaa kuinka pitkälle yrityksen likvidit varat riittävät korollisen velan maksuun ja sitä, riittääkö oma pääoma tämän jälkeen vieraan pääoman poismaksamiseen. Tavoitearvona ja hyvänä arvona tunnusluvulle pidetään arvoa yksi. (Vilkkumaa 2010, 51.) Nettovelkaantumisaste lasketaan kaavan 5 mukaisesti.

KAAVA 5. Nettovelkaantumisaste (Vilkkumaa 2010, 51)

$$\text{Nettovelkaantumisaste} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma- rahat ja pankkisaamiset}}{\text{taseen oma pääoma}}$$

Tunnuslukuja laskettaessa, yksi ehtoista on, että tunnusluku on validi. Trapesti Oy:n kohdalla kumpaakaan edellä mainituista vakavaraisuuden tunnusluvuista ei ole mielekästä laskea. Taseen osoittama pääoma ja taseen loppusumma, ovat yksi ja sama, joten tulos vuosille 2018–2020 on 100 % ja on siten hankala analysoida. Nettovelkaantumisastetta ei voi laskea, koska Trapesti Oy:llä ei ole korollista vierasta pääoma. Tunnusluku ei mittaisi sitä mitä on tarkoitus mitata. Trapesti Oy ei ole ottanut ulkopuolista rahoitusta, joka voidaan nähdä positiivisena asiana huomioiden, että Trapesti Oy on opiskelijoiden ylläpitämä yritys. Yritys, joka ei ole opiskelijoiden sivutoimisena ylläpitämä, harkitsisi varmasti ulkopuolista rahoitusta, joka voi olla tarpeen liiketoiminnan kasvattamisessa.

6.3 Maksuvalmius

Maksuvalmius tarkoittaa yrityksen mahdollisuutta ja kykyä suorittaa maksunsa sovittuina ajankohdina. Maksuvalmius heijastaa yleensä rahoitustilannetta tosin pääasiassa tietystä tilanteesta ja lyhyehköllä ajanjaksolla. Velkojat ja tavarantoimittajat ovat erityisesti kiinnostuneita yrityksen maksuvalmiuden tunnusluvuista. (Vilkkumaa 2010, 48; Niskanen & Niskanen 2016.)

Current ration tarkasteluperspektiivi on pidempi. Silloin näkökulma on, että vaihto-omaisuus voitaisiin realisoida, jotta selvittäisiin lyhytaikaisista veloista. Toki epävarmuustekijä on vaihto-omaisuuden arvioiminen, onko se yli tai ali mitoitettu. (Yritystutkimus ry 2017, 75.) Current ratio mittaa yrityksen maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria tilinpäätöshetkellä. Luvun perimmäinen ajatus on verrata nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin. (Alma Talent 2022.)

KAAVA 6. *Current ratio* (Yritystutkimus ry, 75)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Ohjearviot:

- Yli 2 Hyvä
- 1–2 Tyydyttävä
- alle 1 heikko

TAULUKKO 8. Trapesti Oy:n current ratio suhteessa toimialan vuosina 2018–2020

Curren ratio	2018	2019	2020
Trapesti oy	59,1	31,4	20,0
Yläkvartiili	2,3	2,3	2,4
Mediaani	1,2	1,2	1,4
Alakvaartiili	0,5	0,6	0,7

Taulukosta 8 nähdään, että Trapesti Oy current ratio on pudonnut vuodesta 2018. Yritystutkimus ry:n ohjearvon mukaan current ratio on kuitenkin hyvällä tasolla ja toimialaan nähden yli yläkvartiilin. Koska Trapesti oy:llä ei ole vaihto-omaisuutta niin current ratio ei ole validi.

Quick ratio mittaa yrityksen valmiutta selviytyä lyhytaikaisista veloistaan vain rahoitusomaisuudella (Yritystutkimus ry 2017, 74).

KAAVA 7. Quick ratio (Yritystutkimus ry 2017, 74)

Quick ratio= Rahoitusomaisuus- osatuloutuksen saamiset

Lyhytaikainen vieras pääoma- lyhytaikaiset saadut ennakot

Yritystutkimuksen (2017, 75) antamat ohjearviot:

yli 1 hyvä

0,5–1 tyydyttävä

alle 0,5 heikko

TAULUKKO 9. Trapesti Oy:n quick ratio suhteessa toimialaan vuosina 2018–2020

Quick ratio	2018	2019	2020
Trapesti oy	59,1	31,4	20,0
Yläkvartiili	2,3	2,1	2,4
Mediaani	1,2	1,1	1,3
Alakvaartiili	0,4	0,5	0,6

Taulukosta 9 nähdään miten quick ratio on pudonnut vuodesta 2018 samalla lailla kuin current ratio. Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan Trapesti Oy quick ratio on hyvällä tasolla sekä toimialaan nähden yli yläkvartiilin. Quick ration tunnuslukua voidaan pitää luotettavampana kuin current ratiota, koska epävarmuustekijät ovat pienemmät kuin current ration vaihto-omaisuuden laskennassa. Näiden lukujen perusteella Trapesti Oy selviytyy hyvin lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuuden avulla.

Käyttöpääoma mittaa yrityksen juoksevaan toimintaan sitoutuvan rahoituksen määrää. Lähtökohteisesti mitä pienemmällä käyttöpääomalla yritys selviää sen parempi. Yrityksen kasvaessa käyttöpääoman tarve lisääntyy, ja käyttöpääomaprocentin ja liikevaihtoennusteen kanssa saa kuvan siitä, paljonko yritys tarvitsee lisärahoitusta voidakseen kasvaa. Lähtökohtaisesti mitä pienemmällä käyttöpääomalla yritys selviää sen parempi. (Alma Talent 2022.) Analysoitaessa käyttöpääoma tu-

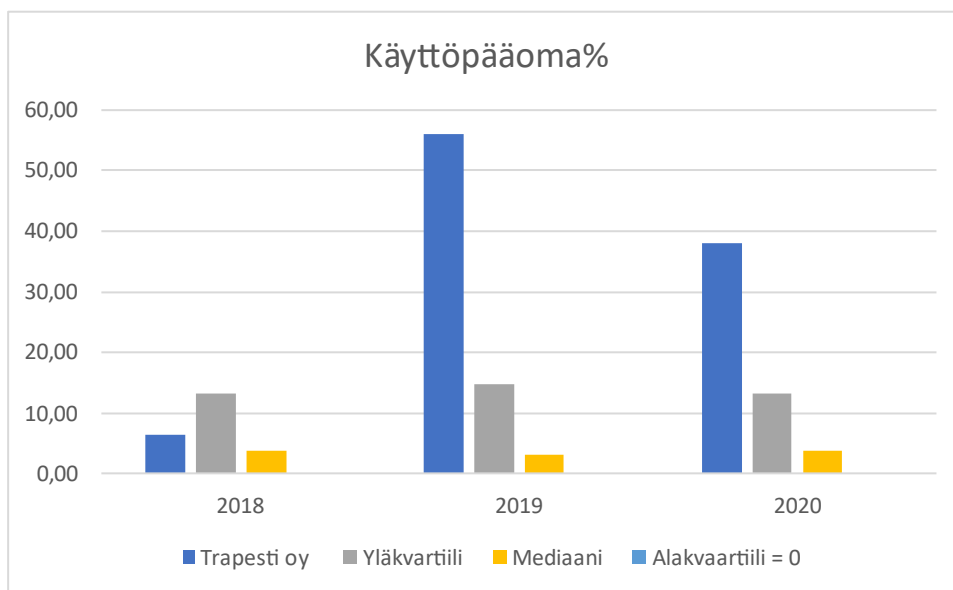
lee myös laskea sen eri osatekijöiden kiertoaikoja (Yritystutkimus 2017, 72). Käyttöpääoma laske-
taan kaavan 8 mukaan, ja käyttöpääomaprocentti lasketaan kaavalla 9. Trapesti Oy:n käyttöpää-
oma koostuu myyntisaamisista.

KAAVA 8. Käyttöpääoma (Alma Talent 2022)

*Käyttöpääoma= vaihto-omaisuus + sisäiset myyntisaamiset + osatuloutuksen saamiset – ostovelat
- sisäiset ostovelat - saadut ennakot.*

KAAVA 9. Käyttöpääoma-% (Alma Talent 2022)

Käyttöpääoma-%= $\frac{\text{Käyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto}} * 100$

Kuvio 10. Trapesti Oy:n käyttöpääomaprocentti suhteessa toimialaan vuosina 2018–2020

Kuviosta 10 näemme Trapesti Oy:n käyttöpääomanprosentin kehittymisen. Vuonna 2018 käyttöpääomaprocentti on ollut hyvällä tasolla 6 %, jonka jälkeen se on kasvanut. Alma Talentin tulkintaohjeen mukaan mitä pienemmällä käyttöpääomalla yritys pärjää, sen parempi. Suoranaisesti ei voi sanoa, että korkea prosenttiluku kertoisi huonosta tunnusluvusta. Käyttöpääoman kohdalla kokonaisuus tulee ottaa huomioon. Seuraavaksi on laskettu kaava 10 mukaan myyntisaamisten kiertoaika päivissä.

KAAVA 10. Myyntisaamisten kiertoaika, pv (Yritystutkimus ry 2017, 72)

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika, pv} = \frac{365 \cdot (\text{Myyntisaamiset} + \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto (12kk)}}$$

Myyntisaamisten kiertoaika, kertoo kuinka pitkään myyntitulot ovat saamisina, ennen kuin ne tulevat rahana kassaan (Yritystutkimus ry 2017, 72). Myyntisaamisten kiertoaika päivissä on luku, joka voidaan Trapesti Oy:n kohdalla laskea.

TAULUKKO 10. Trapesti Oy myyntisaamisten kiertoaika, pv vuosina 2018–2020

Myyntisaamiset kiertoaika, pv	2018	2019	2020
Trapesti Oy	24	205	139
Yläkvartiili	59	68	60
Mediaani	29	26	20
Alakvartiili	0	0	0

Taulukosta 10 nähdään myyntisaamisten kiertoaajan kehittyminen vuosien 2018–2020 välillä. Myyntisaamisten kiertoaika on pidentynyt vuodesta 2018, jolloin kiertoaika on ollut hyvällä tasolla. Vuonna 2019 myyntisaamiset ovat nousseet yli 200 päivään, mutta laskenut kuitenkin vuodelle 2020. Toimialaan nähden Trapesti Oy:llä on pitkät kiertoaajat.

Vilkkumaan (2010, 53) suosituksia myyntisaamisten kiertoaajan lyhentämiseen ovat, maksuajan lyhentäminen, käteismyynnin osuuden kasvattaminen tai perinnän tehostaminen. Huomioitava on, että myyntisaamisiin liittyy myös eriä, jotka eivät ole liikevaihtoa. Erät, jotka eivät ole liikevaihtoa, ovat esimerkiksi arvonlisävero, valmistevero, kuljetukset ja omaisuuden myyntitulot. Todellisiin myyntitulojen perustella määritellyt kiertoaajat ovat lyhyempiä. (Yritystutkimus ry 2017, 72–72; Vilkkumaa 2010, 52–53.)

Trapesti Oy pitää maksuperusteista kirjanpitoa, eli kirjanpitoon kirjataan menot ja tulot silloin, kun tililtä lähtee tai tulee rahaa. Tilinpäätöksen yhteydessä kirjataan kuluva tilikauden myynnit myyntisaataviin, joten kiertoaajan merkitys Trapesti Oy:n osalta on vähäinen. Kuitenkin Trapesti Oy:ssä myyntisaamisten seurantaan tilinpäätöksen jälkeen tulisi kiinnittää huomioita tulevaisuudessa.

7 TALOUSJOHTAMINEN

Talousjohtaminen jaetaan usein kolmeen osaan: strateginen, taktinen ja operatiivinen talousjohtaminen. Strateginen käsittää yrityksen kokonaiskuvan taloudesta, ja taktisella tarkoitetaan taloudellisten tavoitteiden asettamista. Operatiivinen talousjohtaminen sisältää varsinaisen talousraportoinnin. (Vähäkömi 2016.) Nykykäsityksen mukaisesti johtaminen ei ole enää vain ylimmän johdon tehtävä, vaan kaikilla organisaatioon kuuluvilla ihmisillä on siinä osansa. Laskentatoimi, joka keskittyy taloutta koskevaan faktatietoon, sekä tiedon tuottamista päätöksentekoon on keskeinen osa johtamisjärjestelmää. (Ikäheimo, Malmi & Walden, 2019, Luku 7.1; Pellinen 2017, Luku 1.)

Ihminen ja talousjohtaminen

Yleisesti organisaatio käsittää joukon ihmisiä ja heidän käytössään olevia voimavaroja, joita tarvitaan organisaation vision toteuttamisessa. Voimavarat jaetaan käyttöarvoihin ja rahavaroihin. Voimavarat, joilla on käyttöarvoa koostuvat osaavista ihmisistä, aineksista, tiedoista, suunnitelmista, koneista, laitteista ja rakennelmista, eli kaikesta siitä, millä on käyttöä, kun organisaation tavoitteet pyritään toteuttamaan. Rahavaroja tarvitaan uusien voimavarojen hankkimiseksi organisaation käyttöön. Kun johto on tehnyt strategiset valinnat, sen tulee myös varmistaa, että strategia myös toteutuu. Suoritusta tulee pystyä mittaamaan jollakin mielekkäällä tavalla. Mittaaminen voi olla raha- että ei- rahamääräistä. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 7.1; Pellinen 2017, Luku 1.)

Trapesti Oy:n voimavarat, joilla on käyttöarvoa, ovat työntekijät. Heidän tukenaan ovat osaavat ja tiedon omaavat ohjaavat opettajat. Ohjaavat opettajat eivät kerro suoria vastauksia vaan neuvovat opiskelijoita mistä he voivat löytää vastaukset kysymyksiinsä. Tämä auttaa opiskelijoita sisäistämään ja soveltamaan luettua ja siten kasvattamaan omaa ammatillista osaamista.

Sekä Koski (2017, 9) että Pellinen (2017, 165) toteavat, että ihmiset ovat laiskoja tai eivät osaa tulkita taloushallinnon raportteja. Pellinen (2017, 165) kertoo tutkimuksesta, jonka tavoitteena oli selvittää kuinka paljon liikkeenjohtajat käyttävät kuukausiraportteja. Tuloraporttien käyttö oli luokiteltu täysmääräiseen, rajoitettuun sekä käyttämättömyyteen. Tulos oli, että hyvin pieni osa käytti raportteja täysmääräisenä. Raporttien vähäiseen käyttöön on löydetty kolme pääsyytä. Ensinnäkin johtajat käyttävät useimmiten epävirallista tietoa virallisen tiedon sijaan. Toiseksi virallisten tietolähteiden ongelmia ovat vaikeaselkoisuus, tuottamisen hitaus, määrälliseen tietoon keskittyminen sekä kuinka tietoa käytetään organisaatiossa. Kolmanneksi raporttien perustana olevat tavoitteet

eivät sopeudu erilaisiin tilanteisiin. Tietojärjestelmiä käytetään välineenä omien etujensa ajamisessa. (Pellinen 2017, 165.)

Yksi syy miksi Trapesti Oy:ssä ei hyödynnetä raportteja, on oleellisen tiedon puutteellinen tutkiminen. Tietoa on paljon mitä käyttää hyväksi, mutta sen sisäistäminen mikä voisi olla hyödyllistä eri asiakasyrityksille on oma oppimisprosessi. Aikajänteenä vuosi on lyhyt tietojärjestelmien käytön, kirjanpidon ja tilinpäätöksien tekemisen oppimiseen käytännössä. Ensimmäisen tilinpäätöksen tekemisen jälkeen on toki helpompi ymmärtää kokonaiskuvaa, ja sitä kautta ymmärtää mihin kiinnittää huomiota.

Erilaiset tilivelvollisuudet ovat osa jokaisen arkea, ja vaikka kaikki tilivelvollisuudet eivät ole talousjohtamisen kannalta oleellisia, ovat yleiset piirteet sovellettavissa. Taloudelliseen tilivelvollisuuteen ei ole yhtä ja ainutta vastausta. Siinä missä yksi yritys voi ajatella, että tehtaan vuotavaa kattoa ei ole järkevää korjata, koska katon uusimiselle on vaikea osoittaa erillistuottoja. Näkee toinen yritys saman tilanteen eri tavalla. Toisen yrityksen mielestä katto nimenomaan pitää korjata, koska mitä jos asiakkaat tietäisivät vuotavasta katosta? Hyvän laadun ajatellaan tuovan myyntiä ja siten yritykselle hyvää taloudellista tulosta. Tilivelvollisuutta on myös esimies-alais-suhteet, joita tarvitaan kurin luomiseen. Vastuiden määrittelyllä, arviointikäytännöillä, tavoitetasojen asettamisella mahdollistetaan tehokkuuden ja onnistumisen arviointia (Pellinen 2017, 166–168.)

Trapesti Oy:ssä jokainen on tilivelvollinen: muut tiimin jäsenet ovat tilivelvollisia oman tiimin vastaaville, vastaavat ovat tilivelvollisia toimitusjohtajalle, ja toimitusjohtaja on tilivelvollinen hallitukselle. Uuden toimikauden alussa työntekijöille kerrotaan heidän vastuunsa ja työtehtävänsä, joiden lisäksi saattaa olla yhteisiä erikseen määriteltäviä projekteja. Trapesti Oy:n toiminta on ja pitääkin olla yhdessä oppimista edistävää.

7.1 Tilinpäätöksen tarkastelu

Nykyisten kirjanpitoasetuksien mukaisesti enää ei eritellä muuttuvia ja kiinteitä kuluja. Monet yritykset ja yhteisöt tekevät tätä jaottelua sisäisessä laskentatoimessa, koska niiden avulla voidaan tarkastella esimerkiksi hinnoittelun vaikutusta yrityksen myynti- tai käyttökatteeseen. Lisäksi voidaan arvioida liikevaihtoa ja sitä kautta myyntimäärän kriittistä pistettä ja tehdä katelaskentaa. Kulujen

jakaminen muuttuviin ja kiinteisiin mahdollistaa myös liikeriskin arvioinnin ja hallinnan. Jokainen yritys voi vapaasti tehdä päätöksen mikä kulu kuuluu muuttuviin ja mikä kiinteisiin. Yleispätevänä jaossa muuttuvat kulut ovat riippuvaisia myyntimäärästä ja kiinteät kulut ovat puolestaan sellaisia, jotka syntyvät joka tapauksessa, riippumatta myyntimäärästä. (Koski 2017, 57–58.)

Ensimmäisenä tulisi tarkistaa tekeekö yritys voittoa. Mikäli ei, on syytä laskea mikä olisi liikevaihdon kriittinen piste, jolla yritys kääntyisi voitolliseksi, sekä tarkistaa ne kustannustekijät, jotka aiheuttavat suurimman kulun, ja miten niihin voidaan vaikuttaa. Kriittisellä pisteellä tarkoitetaan myynnin määrää, jolla tulos on nolla, eli tuotot ja kustannukset ovat yhtä suuret. (Osaavaa yrittäjä 2021: Koski 2017, 59.)

Trapesti Oy on tehnyt kahtena perättäisenä tilikautena tappiota. Kirjoitushetkellä vuoden 2021 tilinpäätös ei ole valmistunut, joten kyseisen tilikauden tuloksesta ei ole vielä tietoa. Vuoden 2021 tilinpäätöksen valmistuttua kriittisen pisteen laskeminen olisi hyvä tehdä ensi tilassa. Lukuina käytetään viimeisimmän valmiin tilinpäätöksen ja pääkirja lukuja. Kriittinen piste lasketaan kaavan 10 mukaisesti.

KAAVA 10. Kriittinen piste (Koski 2017, 60)

$$\text{Kriittinen piste} = \frac{\text{Kiinteät kulut} + \text{poistot} + \text{rahoituserät} * 100}{\text{Myyntikateprosentti}}$$

Trapesti Oy:n kiinteisiin kuluihin on laskettu vuoden 2020 toimitilavuokrat, puhelinlaskut, ja ATK ohjelmistojen ylläpitomaksut. Kiinteät kulut yhteensä 5 098,96 €, poistot 398,75 €, vuoden 2020 rahoituserät ovat 0 €, ja myyntikate-% on 96 %. Kriittinen piste olisi ollut 4 896,05 €.

Hintajouston laskeminen ja sen ymmärtäminen tulisi jokaisen myyntityötä tekevän osata. Suositeltavaa on myös, että kaikki yrityksessä työskentelevät tietävät miten alennukset vaikuttavat katteeseen ja kuinka suuri myynnin lisäys tarvitaan korvaamaan menetetty katealennuksen takia. Pieni 5 % alennuksen antaminen voi vaatia 33 % nousun myyntimäärään. (Koski 2017, 62.)

Trapesti Oy:ssä on harvemmin jouduttu tilanteeseen missä asiakas olisi vaatinut alennusta, mutta edellä kuvattu asia on hyvä muistaa, jos tällainen tilanne tulee eteen.

Tilinpäätöksestä on suositeltavaa laskea myyntikateprosentti. Tämä arvo kertoo montako prosenttia tuotteen hinnasta, liikevaihdosta tai myydystä eurosta jää kattamaan muita kuin muuttuvia kuluja. Tätä tarvitaan myös kriittisen pisteen laskemisessa. Negatiivinen myyntikate kertoo, että suorituksen tai palvelun hinta ei riitä kattamaan yleensä suoraan tuotteeseen kohdistettavissa olevia kuluja, joka indikoi väärin hinnoittelusta tuotteesta tai palvelusta. (Koski 2017, 80.) Myyntikateprosentti lasketaan kaavan 11 mukaisesti.

KAAVA11. Myyntikateprosentti (Alma Talent 2022)

Myyntikate-%: $\frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} * 100$

Liikevaihto

Trapesti Oy:n vuoden 2020 myyntikateprosentti oli 96% , joten palvelut kattavat myös muitakin kuin muuttuvia kuluja, ja näin ollen palvelut on hinnoiteltu oikein.

Budjetti

Budjetti tarkoittaa tulevaisuuteen suuntautuvaa toiminnan ja sen taloudellisten vaikutusten suunnittelua. Strategian ja pitkän tähtäimen suunnitelmiin suhteutettuna budjetoinnissa on kyse taktisesta suunnittelusta. Budjetoinnin tuloksena syntyy kiinteä vuosibudjetti, toiminta asteen mukaan joustava budjetti tai rullaava budjetti. (Pellinen 2017, 75.)

Trapesti Oy:ssä on käytetty autoritaarisen, että demokraattisen budjetoinnin menetelmiä. Autoritaariselle budjetoinnille, eli ylhäältä-alas budjetoinnille on ominaista, että ylin johto suunnittelee budjetin ja asettaa sille tavoitteet. Toimitus- ja talousjohtaja valmistelevat budjetin, jonka hallitus hyväksyy. Tämän jälkeen tavoitteet annetaan tiedoksi vastualueille. Demokraattinen budjetointi on päinvastaista alhaalta ylös tapahtuvaa budjetointia. Budjettiin kerätään ennusteita myynnin, tuotannon yms. vastualueilta ja talousjohtajan roolina on koota näistä palasista yrityksen budjetti. Demokraattisen budjetoinnin hyviä puolia on tiedon laaja hyödyntäminen ja vastuuhenkilön sitouttaminen itse asettamiin tavoitteisiin. Huonoa tässä budjetointimallissa on se, että budjettiin jätetään helposti pelivaraa ja haasteellisuus puuttuu. (Pellinen 2017, 75.)

Vuosibudjetti antaa yritykselle tekemiselle raamin. Trapesti Oy:n vuosibudjetista vastaa talousvas-
taava toimitusjohtajan kanssa. Vuosibudjetti esitetään Trapesti Oy:n hallitukselle, ja he joko esittä-
vät omat korjauspyyntönsä tai hyväksyvät vuosibudjetin sellaisenaan. Vuosibudjetin uudelle työ-
ryhmälle laatii edellinen työryhmä. Koska Trapesti Oy on tehnyt kirjoitushetkellä kaksi tappiollista
tilikautta, tulee seuraavaan vuosibudjettiin kiinnittää erityistä huomiota ja lähteä liikkeelle kriittisen
pisteen laskennasta. Taulukkoon 11 olen laskenut Trapesti Oy:lle tulosbudjetin hyödyntämällä kriit-
tisen pisteen laskentaa ja huomioimalla voittotavoitteen, joka on useampana vuonna ollut 37 %
liikevaihdosta. Prosenttiluvut vieressä ovat samat mitä on käytetty aikaisempina vuosina arvioita-
essa osabudjettia. Seuraavaa budjettia Trapesti Oy:lle laadittaessa, suosittelen laatimaan budjetin
käyttäen hyväksi kriittisen pisteen laskentaa.

TAULUKKO 11. Esimerkki tulosbudjetista Trapesti Oy:lle.

Tulosbudjetti		
Tulosbudjetin lähtökohdat:	Budjetti	
Tulosbudjetin lähtökohta	4 896,05	
Voittotavoite 37 %	1 811,54	
Liikevaihtotavoite muodostetaan osabudjeteista		
Yhteiset myynnit	918,47	18,76 %
Web ja graafinen suunnittelu	1 071,55	21,89 %
Markkinointi ja viestintä	612,31	12,51 %
Tapahtumat	153,08	3,13 %
Taloushallinto	2 048,80	41,85 %
HR-toiminta	91,85	1,88 %
Tavoite yhteensä	4 896,06	-0,01
LIKEVAIHTO	4 896,06	
Liiketoiminnan muut tuotot	500,00	
Ostot	-489,61	
Henkilöstö	-306,16	
Poistot	-293,76	
Liiketoiminnan muut kulut	-2 926,27	
Rahoitustuotot	884,18	
Rahoituskulut	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	2 264,44	
Verot 20%	452,89	
TILIKAUDEN VOITTO	1 811,55	-0,01

Koska tuloslaskelma on mahdollista saada helposti, tulisi hallituksen kokouksissa käydä läpi voitontekokykyä, tarkastella kirjanpidon tulosta ja seurata budjettia myös kulujen osalta. Trapesti Oy:ssä on aina ollut yhdessä tekemisen toimintamalli, joka myös vastaa yleistä talousjohtamisen ajatusta. Talousraporttien laatiminen yrityksen resursseilla yhdessä talousvastaavan kanssa antaa hyvät mahdollisuudet yritystoiminnan kehittämiseen.

7.2 Yrityksen talousjohtaminen

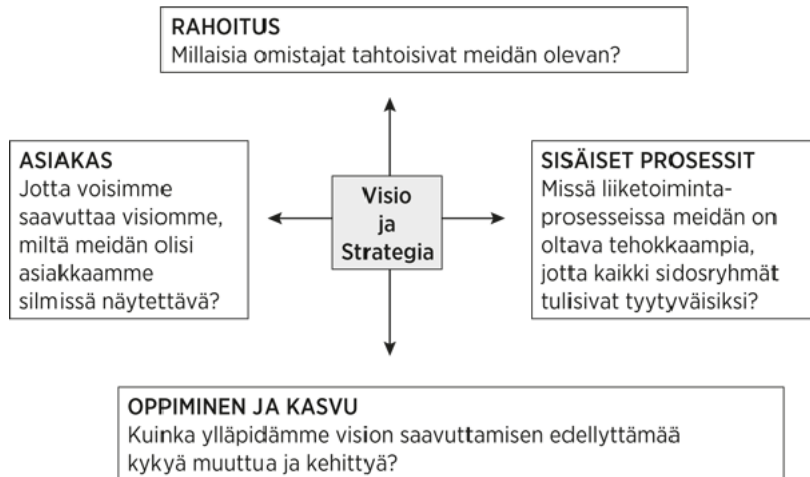
Varmaa on vain se, että liiketoiminnan suunnittelu ohjaa myös yrityksen talouden suunnittelua tai joskus toisin päin. Kassavirta- ja liikevaihtoennusteet perustuvat myyntibudjetteihin, jotka puolestaan perustuvat myyntiprosessin suunnitteluun. Liiketoimintasuunnitelma ja johtaminen sekä talousjohtaminen ovat käsi kädessä kulkeva prosessi, josta jompaakumpaa osaa ei ole syytä tarkastella erillisenä toimintona. (Koski 2017, 11.)

Trapesti Oy:ssä tuloslaskelma ja tase saadaan otettua tarvittaessa päivittäin. Toki päivittäin saatuja lukuja ei ole tarpeen tarkastella pienessä yrityksessä, mutta on suositeltavaa ennen hallituksen kokousta laatia raportti liikevaihdosta, ja siitä miten myynti on tiimeittäin kehittynyt. Raportin tuottamia lukuja on verrattava laadittuun budjettiin ja päätettävä toimenpiteistä vertailun perusteella.

Suoritusmittaus ja balance scorecard

Budjetointi ja tilinpäätöksen tarkastelussa on keskitetty tarkastelemaan tuloslaskennasta johdatettuja rahamääräisiä suoritusmittareita, joita on hyvä täydentää ei-rahamääräisillä. Mikä tahansa suoritusmittaus ei ole tehokas, vaan mittareiden tulisi olla keskenään ristiriidattomia, ja ohjata tavoitteiden mukaisesti. Muun muassa palvelun laadun mittaamiseen on määritelty: luotettavuus, reagointikyky, estetiikka, puhtaus, palveluiden saatavuus, miellyttävyys, ystävällisyys, kohteliaisuus, asiantuntevuus, turvallisuus ja viestintä. Mittareiden tulee edesauttaa suorituskyvyn johtamista. Liian monta mittaria vie huomion varsinaisesta työntekemisestä. Valintaan ja määrään vaikuttaa se, mitä niiden käytöstä johtamisessa odotetaan. Painotetaanko enemmän päätöksentekoon, jolloin mittarit ovat ”muistin jatkeena” ja niitä voi olla enemmän, vai painotetaanko tulosoh-

jaukseen ja henkilöarviointiin, jolloin mittareita tulee olla vähemmän. (Pellinen 2017, 102–105.) Balance scorecard eli tasapainotettu tuloskortti koostuu neljästä näkökulmasta ja niihin liittyvistä mittareista. Kuvio 11 havainnollistaa tasapainotettua tuloskorttia.

Kuvio 11. Tasapainotettu tuloskortti Kaplan & Norton 1992. (Pellinen 2017, 109)

Tasapainotetussa mittarissa lähtökohtana on yrityksen strategia sekä tavoitteeksi asetettu visio siitä, millainen yrityksen halutaan tulevaisuudessa olevan. Strategian kartoittamisessa pyritään tunnistamaan syy-seuraussuhdetta. Suoritusmittariston määrittelyssä voidaan aloittaa yrityksen tärkeimmistä taloudellisista tavoitteista, seuraavana määritellään kriittisten asiakassuhteiden tehokkuuden mittarit. Näiden määrittely tulisi perustua siihen, miten myynnin tulovirrat saadaan maksimoitua pitkällä tähtäimellä. Kolmanneksi tulee määritellä, mitä tarkoitetaan yrityksen sisäisten prosessien tehokkuudella ja kuinka sitä voidaan mitata. Esimerkiksi asiakaspalvelun kannalta kriittinen tuotannon mittari saattaa liittyä asiakkaille luvattujen toimitusaikataulujen pitämiseen ja nopeutumiseen. Neljäs mittaristo on haastavin, eli oppimis- ja kasvunäkökulmaan liittyvät tavoitteet. Mittaamista tärkeämpi on tunnistaa tärkeät tekijät, ja arvioida ajoittain panostusten riittävyyttä, järjestyttä ja vaikuttavuutta. (Pellinen 2017, 109–110.)

Trapesti Oy:lle on tehty BSC mittaristo ja kyseistä mittaristoa on analysoitu Janika Fetulan (2020, 23) opinnäytetyössä. Hänen pohdintojensa mukaan tulisi nykyisistä kahdeksastatoista säilyttää yksitoista mittaria, ja koko henkilöstö tulisi perehdyttää mittariston käyttöön, jotta niitä tulisi seurattua

säännöllisesti. Vastuu seurannasta tulisi perehdyttämisen jälkeen jakaa yksittäisen henkilön sijaan tiimeille.

Palkitseminen

Johtajien tehtävänä on varmistaa, että yrityksessä toimivat ihmiset ovat motivoituneita toteuttamaan tavoitteita. Motivaatio on sitä, mitä ihmiset tekevät, miten tarmokkaasti toimivat ja kuinka pitkäjänteisesti jatkavat toimintaa. Motivaatioon voidaan vaikuttaa esimerkiksi palkitsemalla. Palkitsemisjärjestelmän suunnittelussa otetaan huomioon peruspalkan ja tiettyjen ehtojen toteutuminen, sidotun palkanosan määräytyminen, ei-rahamääräiset palkkiot, suoritusmittaus, työsuhde-edut ja kokonaispalkitseminen. (Pellinen 2017, 120.)

Trapesti Oy:n henkilöstölle ei makseta rahapalkkaa, vaan heidän varsinainen palkkansa on opintopisteet. Yksi opintopiste vastaa noin 27 tehtyä työtuntia. Tämän lisäksi järjestetään erilaisia virkistätymisiltoja, jotka voidaan katsoa lisäpalkkioksi tehdystä työstä vuoden aikana.

Tarkasti asetettu tavoite motivoi ihmistä tekemään parhaansa, toisin kuin väljä määritelmä ”tee parhaasi”. Tavoite tulee olla vaikeasti saavutettava, mutta ei myös liiaksi. Yksilön on pystyttävä hyväksymään ja uskomaan, että tavoite on saavutettavissa. Työmotivaatioon vaikuttaa myös henkilökohtaiset tavoitteet ja suoriutumistaso mitä kukin henkilö itseltään vaatii. Budjettitavoitteissa olisi hyvä ottaa huomioon budjettivastuullisen oma tavoitetaso. (Pellinen 2017, 121–122.)

Trapesti Oy:ssä henkilöstövastaavan ja toimitusjohtajan tulee yhdessä miettiä mitkä ovat odotusarvot ja miten henkilöstä saa palautteen suoriutumisesta.

Yleisesti palautteen saaminen aktivoi ihmistä käyttämään tarmonsaa tavoitteellisemmin. Tavalla, jolla palaute annetaan, on suuri merkitys, ja palaute tulisikin saada aina ajallaan. Positiivinen palaute otetaan vastaan paremmin kuin negatiivinen. Esimiesten tulisin negatiivisen palautteen kanssa varmistaa, että saaja varmasti vastaanottanut ja ymmärtänyt. (Pellinen 2017, 124.)

Koska yrityksessä työskentelee keskimäärin 16 henkilöä, luo se hyvän mahdollisuuden sopia yhdessä tavoitteista ja palkitsemisesta.

Ottamalla henkilöstön mukaan budjetointiin ja tavoitteiden asettamiseen, voi yritys parantaa henkilöstön asennetta esimiehiä ja työpaikkaa kohtaan. Osallistuminen tavoitteiden asettamiseen saattaa lisätä yhteenkuuluvuutta, tiedonvaihtoa sisäisesti ja nostaa ryhmän tehokkuutta. (Pellinen 2017, 125.)

Lähtökohtaisesti Trapesti Oy:ssä koko tiimin palkitseminen toimisi paremmin kuin yksittäisen henkilön palkitseminen. BCS seuranta ja sen asettamien tavoitteiden saavuttaminen voitaisiin tilikauden jälkeen palkita esimerkiksi henkilöstöjuhilla, joilla voidaan motivoida koko työyhteisöä. Tilikauden aikana kvartaalittainen budjetin tavoitteiden saavuttaminen voitaisiin palkita esim. elokuvali-
puilla.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tutkimusongelma oli selvittää Trapesti Oy taloudellinen tilanne ja sen kehitys vuosien 2018–2020 aikana.

Tutkimuskysymykset, joihin haettiin vastausta, olivat:

- Millainen on yrityksen taloudellinen tilanne tilinpäätösanalyysin perusteella?
- Miltä yrityksen lähitulevaisuus näyttää tilinpäätösennusteiden perusteella?
- Miten talousjohtamista voidaan hyödyntää Trapesti Oy:ssä?

Tuloslaskelman prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä tarkasteltaessa nähdään selkeästi liiketoiminnan muiden kulujen nousu. Prosenttimuotoisesta taseesta ei nähdä yhtä suuria poikkeamia kuin tuloslaskelman puolella, mutta sieltä voidaan havaita liikevaihdon laskeminen, joka ei ole vaikuttanut merkittävästi omaan pääomaan. Oikaistun tuloslaskelman trendianalyysiä tarkasteltaessa, on liikevaihdon pudotus vielä radikaalimpi. Ostoissa ja henkilöstökuluissa nähdään myös suurta heilahtelua. Taseen trendianalyysissä näkyy oman pääoman muutos suurempana kuin prosenttimuotoisessa. Taseen ja tuloslaskelman trendianalyysit osoittavat hyvin, että yksikään vuosi ei ole samanlainen.

Alla olevaan taulukkoon 12 on laadittu kannattavuuden ja maksuvalmiuden yhteenvedot. Taulukossa on aikaisemmin lasketut tunnusluvut vuosilta 2018–2022, ja miten ne ovat sijoittuneet heikko-tyydyttävä-hyvä asteikolla Yritystutkimus ry:n ja Alma Talentin ohjearvoihin sekä Finnveran tilinpäätöstietoihin.

TAULUKKO 12. Trapesti Oy:n kannattavuuden yhteenvedo

	2018	Ohjearvo	Toimiala	2019	Ohjearvo	Toimiala	2020	Ohjearvo	Toimiala
Käyttökate%	50,0 %	Hyvä	Hyvä	-8,8 %	Heikko	Heikko	-30,4 %	Heikko	Heikko
Liiketulos%	46,3 %	Hyvä	Hyvä	-13,6 %	Heikko	Heikko	-35,8 %	Heikko	Heikko
Nettotulos%	45,1 %	Hyvä	Hyvä	-15,7 %	Heikko	Heikko	-32,9 %	Heikko	Heikko

Taulukon 12 mukaan Trapesti Oy:n kannattavuus vuonna 2018 on ollut todella hyvä. Liikevaihto on ollut erinomainen ja kulut siihen nähden maltillisella tasolla. Laskua on ollut vuosina 2019 ja 2020. Näiden lukujen perusteella ei voida olettaa, että yritystoiminta jatkuisi kannattavana. Huomioitavaa on myös, että Trapesti Oy:n kaltaisessa mikroyrityksessä pudotukset ja nousut voivat olla todella

suuria eri vuosien välillä. Keskustelu vuoden 2018 talousvastaavan kanssa toi esille sen, että liikevaihto ja -tulos olivat erinomaiset, mutta töitä oli liikaa ottaen huomioon, että yritystä pyöritetään sivutoimisesti oppilastyönä.

TAULUKKO 13. Trapesti Oy:n maksuvalmiuden yhteenveto

	2018	Ohjearvo	Toimiala	2019	Ohjearvo	Toimiala	2020	Ohjearvo	Toimiala
Current ratio	62,4	Hyvä	Hyvä	32,9	Hyvä	Hyvä	20,8	Hyvä	Hyvä
Quick ratio	59,1	Hyvä	Hyvä	31,4	Hyvä	Hyvä	20,0	Hyvä	Hyvä
Käyttöpääoma%	17,1	Hyvä	Hyvä	69,1	Hyvä	Hyvä	56,7	Hyvä	Hyvä

Taulukossa 13 on kuvattu maksuvalmiuden yhteenvetoa vertailuvuosien aikana. Lyhyen ja pitkän aikavälin maksuvalmius on ollut koko tarkastelujakson ajan hyvällä tasolla, vaikka maksuvalmiudessa on tapahtunut numeraalisia muutoksia. Käyttöpääoman muutos on edennyt heikompaan suuntaan.

Yrityksen taloudellinen tilanne näiden tarkasteluvuosien perusteella on huonontunut. Koska oma pääoma on edelleen positiivinen, ei tilanne ole täysin toivoton. Trapesti Oy:lla ei ole velkoja, eikä opiskelijayritykselle niiden ottamista voi suositellakaan. Tulevaisuudessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota kuluihin. Tällä hetkellä yritys ei maksa toimitilavuokraa, joten tämä iso kuluerä poistuu. Olisikin mielenkiintoista nähdä, miten tämän kuluerän poisjäänti on vaikuttanut yrityksen vuoden 2021 tulolaskelmaan.

Tilinpäätökset kertovat mikä yrityksen taloudellinen tilanne on tilinpäätöshetkellä ja on harmillista, ettei tämä opinnäytetyö valmistunut alkuperäisen suunnitelman mukaisesti joulukuussa 2021. Silloin tästä tilinpäätösanalyysistä olisi ollut suurempi hyöty muun muassa vuosibudjetin laatimisessa. Aikataulua ei olla haluttu viivästyttää enempää, jotta olisi voitu ottaa uusimman vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan analyysiin, jolloin analyysistä olisi ollut hyötyä uudelle työryhmälle. Ottaen huomioon, että työryhmä vaihtuu vuoden jälkeen, toivon, että ulkopuolinen lukija saa taulukoita ja kaavioita tarkastelemalla nopeasti yleiskuvan Trapestin Oy:n taloudellisesta tilanteesta. Uskon, että tilinpäätösanalyysistä on hyötyä toimeksiantajalle. Tulevaisuutta suunniteltaessa joudutaan kuitenkin myös välillä katsomaan peruutuspeiliin.

Kuten on todettu, tulevaisuudessa olisi suotavaa kiinnittää huomioita kuluihin. Trapesti Oy:n tavoite on työllistävän opinnollistamisen kautta antaa kokemusta tulevaisuuden alan ammattilaisille ja palkita heidät tehdystä työstä opintopisteillä. Opintopisteiden lisäksi palkitsemiseen liittyviä mahdollisia virkistystilaisuuksia ja vastaavia tulee järjestää harkitusti, talouden niin salliessa. Pienessä työyhteisössä on mahdollista sopia milloin ja millä kriteereillä näitä virkistystilaisuuksia voidaan järjestää. Ymmärrettävää toki on, että ryhmäytymisen kannalta tilaisuudet ovat tärkeitä. Perusajatus liiketoiminnalle on positiivinen tilikauden tulos, jolloin kulujen tulee olla pienemmät kuin tulojen.

Opinnäytetyössäni olen saanut hyvän kuvan siitä, miten talousjohtamista voidaan hyödyntää ja kehittää Trapesti Oy:ssä. Läpinäkyvällä tekemisellä ja taloudellisen vastuun jakamisella koko työryhmälle päästään pitkälle. Vaikka työryhmät vaihtuvat vuosittain, tehdään Trapesti Oy:ssä paljon yhdessä. Koska työryhmät vaihtuvat vuosittain, tulee talousosastolla varata perehdyttämiseen aikaa riittävästi. Perehdyttämisessä tulee käydä läpi muun muassa hallituksen raporttien laadinta, joissa seurataan voitontekokykyä, tarkastellaan kirjanpidon tulosta ja seurataan budjettia myös kulujen osalta. Työryhmien oppimisen kannalta olisi hyvä käydä läpi mitä BSC on, miksi sitä tulisi seurata ja vastuutta tiimit käyttämään sitä. Koska uudelle työryhmälle tulee ensimmäisten kuukausien aikana paljon opittavaa, olisi hyödyllistä, että edellinen työryhmä osallistuisi mahdollisuuksien mukaan tiedonsiirtoon sen jälkeen, kun heidän työuransa on ohi Trapesti Oy:ssä.

Taseen ja tuloslaskelman oikaisut olisi voitu havainnollistaa eri tavalla. Talousjohtamisen osio jäi harmillisen vajaaksi. Aihe on laaja ja moninainen ja siitä olisi voinut kirjoittaa oman erillisen opinnäytetyön. Pienen yrityksen tilinpäätösanalyysi ja varsinkin useamman tunnusluvun laskeminen oli haastavaa. Jäi arveluttamaan ovatko ne kuitenkaan vertailukelpoisia toimialaan nähden. Tunnusluvut on laskettu oikein. Jälkiviisaana olisi ottanut tarkasteluun useamman vuoden kuin kolme, varsinkin kun tarkasteluun valituista kolmesta vuodesta kaksi oli tappiollista.

Päädyin tilinpäätösanalyysin ja talousjohtamisen tutkimiseen aiheen kiinnostavuuden vuoksi, ja kasvattaakseni omaa ammattiosaamista. Kirjoitushetkellä on suunnitteilla jatko-opinnot joko ylemmästä ammattikorkeakoulu- tai maisteritutkinnosta. Olen työskennellyt Trapesti Oy:ssä vuosina 2019–2020 ja ollut hallituksessa toimintakausina 2020–2021. Alkuperäisessä aikataulussa en pysynyt, johtuen henkilökohtaisen elämän muutoksista ja haasteesta yhdistää opinnäytetyön kirjoittamisen työelämään. Teoriaosuuden hakeminen oli miellyttävää ja olisin mielelläni paneutunut siihen syvällisemmin, mutta aikataulua en halunnut enää venyttää. Kaiken kaikkiaan koen opinnäy-

tetyön tekemisen kasvattaneen omaa ammatillista asiantuntijuutta. Tilinpäätösanalyysi ja talousjohtaminen aiheena olivat mielenkiintoisia ja molempien aiheiden kanssa pääsin tutustumaan sekä teoriaan että käytännön soveltamiseen. Oma oppiminen on prosessin aikana kehittynyt ja koen tästä olevan hyötyä tulevaisuuden työelämässä. Talousjohtamiseen tutustuminen ja asiaan perehtyminen vahvistivat ajatusta jatko-opiskelusta.

LÄHTEET

Alma Talent 2022. Tunnuslukuopas. Hakupäivä 19.01.2022. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/toiminnan-laajuus/liikevaihdon-kasvu-prosentti/>.

Fetula, Janika 2020. Balanced scorecardin analysointi: Trapesti Oy. Oulun ammattikorkeakoulu. Liiketalouden tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö. Hakupäivä 25.2.2022. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020053115657>.

Ikäheimo Seppo, Malmi Teemu & Walden Risto 2019. Yrityksen laskentatoimi. Helsinki: Alma Talent. Hakupäivä 05.11.2021. Alma talent verkkokirjahylly e-kirja. Vaatii käyttöoikeuden.

Kallunki, Juha- Pekka 2014. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum. Hakupäivä 01.11.2021. Alma talent verkkokirjahylly e-kirja. Vaatii käyttöoikeuden.

Kaisanlahti, Timo, Leppiniemi Jarmo & Leppiniemi Raili 2017. Tilinpäätöksen tulkinta. 5. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Kirjanpitolautakunta 2007. Hakupäivä 09.01.2022. <https://kirjanpitolautakunta.fi/-/rahoituslaskelman-laatiminen>.

Kirjanpitoasetus 1336/1997. Hakupäivä 08.01.2022 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339>.

Kirjanpitolaki 1336/1997.Hakupäivä 17.09.2021, 09.01.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>.

Klammer, Tom 2017. Statement of cash flows: preparation, presentation, and use. Durham, North Carolina: Associations of International Certified Professional Accountants. Hakupäivä 05.01.2022. O'reilly ebooks. Vaati käyttöoikeuden.

Koski, Toivo 2017. PK- yrityksen strateginen talousjohtaminen. Helsinki: Kauppakamari.

Lang Samu 2020. Osakemarkkinoiden hinnoittelu muuttunut romahduksesta elpymiseen kahdessa viikossa. Aktia. Hakupäivä 15.01.2022. <https://varainhoito.aktia.fi/ajankohtaista/markkina-katsaus/osakemarkkinoiden-hinnoittelu-muuttunut-romahduksesta-elpymiseen-kahdessa-viikossa>.

Leppiniemi, Jarmo & Kykkänen, Tapani 2019. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki: Alma Talent. Hakupäivä 23.12.2021. Alma talent verkkokirjahylly e-kirja. Vaatii käyttöoikeuden.

Niskanen, Jyrki & Niskanen Mervi 2016 A. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita. Hakupäivä 15.09.2021. Ellibs e-kirja. Vaatii käyttöoikeuden.

Niskanen, Jyrki & Niskanen Mervi 2016 B. Yritysrahoitus.7.–8. painos. Helsinki: Edita.

Niskanen, Jyrki & Niskanen Mervi 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita

Osaava yrittäjä 2021. Hakupäivä 15.01.2022. <https://www.osaavayrittaja.fi/kannattavuuslas-kenta/katetuottolaskenta>.

Osakeyhtiölaki 624/2006. Hakupäivä 04.02.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#O2L8>.

Pellinen, Jukka 2017. Talousjohtaminen. Helsinki: Alma talent.

Pellinen, Jukka 2017. Talousjohtaminen. Helsinki: Alma talent. Hakupäivä 12.12.2021. Alma talent verkkokirjahylly. E-Kirja. Vaatii käyttöoikeuden.

Rekola- Nieminen, Leena 2021. Kirjanpitolaki käytännössä. 5., uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Salmi, Ilari 2020. Mitä Tilinpäätös kertoo? 10. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Salmi, Ilari 2015. Mitä tilinpäätös kertoo?. 8.–9. painos. Helsinki: Edita.

Salmi, Ilari 2012. Mitä tilinpäätös kertoo. Helsinki: Edita.

Seppänen, Harri 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Hämeenlinna: Kariston Kirjanpaino Oy.

Söderfjell Lars 2021. Hyvä tuotto ja hyvät yöunet- mahdollinen yhtälö?. Ålandsbanken. Hakupäivä 15.01.2022. <https://www.alandsbanken.fi/blog/hyva-tuotto-ja-hyvat-younet-mahdollinen-yhtalo>.

Tilastokeskus 2022. Tilastokoulu. Hakupäivä 23.01.2022. https://tilastokoulu.stat.fi/verkko-koulu_v2.xql?course_id=tkoulu_tilaj&lesson_id=3&subject_id=1&page_type=sisalto.

Tomperi, Soile 2021. Käytännön kirjanpito. Helsinki: Edita. Hakupäivä 01.09.2021. Ellibs e-kirja. Vaatii käyttöoikeuden.

Trapesti Oy. Tilinpäätökset 2018–2020.

Trapesti Oy 2022. Palvelut. Hakupäivä 05.02.2022. <https://www.trapesti.fi/>.

Trapesti Oy 2020. Toimintakertomus. Sisäinen lähde.

Trapesti Oy talousvastaava 2018. Keskustelu 31.01.2022.

Työ- ja elinkeinoministeriö. Finnveran tilinpäätöstilastot. Hakupäivä 14.02.2022. https://tem-tilasto-palvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton_Finnvera/Finnvera.px/.

Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista 1753/2015. Hakupäivä 12.02.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151753>.

Vilkkumaa Matti, 2010. Yrityksen menestyksen mittarit: tunnusluvut, yrityksen hinnan määrittäminen & tilinpäätösanalyysi.

Vähäkömi Sanna 2016. Nostetaan Talousjohtaminen uudelle tasolle. Hakupäivä 18.02.2022 <https://www.tietoakseli.fi/blogi/liiketoiminnan-kehittaminen/nostetaan-talousjohtaminen-uudelle-tasolle/>.

Yritystutkimus ry 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysin. 10. korjattu laitos. Helsinki Gaudeamus Helsinki University Press.

TRAPESTI OY VIRALLISET TULOSLASKELMAT 2018-2020

LIITE 1

Trapesti Oy, tuloslaskelma	2020	2019	2018
LIIVEVAIHTO	6 433,77	8 306,23	20.640,50
Liiketoiminnan muut tuotot	837,19	100,00	120,64
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-272,66	-1 421,13	-1 382,37
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä	-272,66	-1 421,13	-1 382,37
Ulkopuoliset palvelut		0,00	-512,75
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-272,66	-1 421,13	-1.895,12
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	103,42	-1 321,50	0,00
Muut henkilösivukulut	10,00	-250,00	-130,00
Henkilösivukulut yhteensä	113,42	-1 562,50	-130,00
Henkilöstökulut yhteensä	113,42	-1 562,50	-130,00
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	398,75	-598,32	-797,77
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	398,75	-598,32	-797,77
Liiketoiminnan muut kulut	9 092,34	-10 456,18	-8 902,51
LIIVEVOITTO (-TAPPIO)		-1 681,90	10.123,74
Rahoitustuotot ja -kulut			
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoitukset	398,80	372,30	248,56
Muut korko- ja rahoitustuotot		0,55	1,23
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	-181,39	-491,31	-529,46
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä		-133,41	-1,37
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	217,41	-894,52	-361,15
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-2 388,80	-1 933,77	9 762,59
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA YHTEENSÄ	-2 388,80	-1 933,77	9 762,59
Tuloverot yhteensä	-1 057,18	156,40	-2 038,64
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO) YHTEENSÄ	-3 445,98	-1 924,64	7 723,95

TRAPESTI OY VIRALLISET TASEET 2018-2020

LIITE 2.

Trapesti Oy, Tase	2020	2019	2018
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	1 196,23	1 594,98	2 193,30
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 196,23	1 594,98	2 193,30
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 196,23	1 594,98	2 193,30
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	2 447,78	6 870,82	1 328,97
Muut saamiset	857,50		
Siirtosaamiset	4 725,74	806,06	1 505,84
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	8 031,02	7 676,88	2 834,81
Rahoitusarvopaperit			
Muut osakkeet ja osuudet	7 652,69	7 385,68	8 001,19
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 652,69	7 385,68	8 001,19
Rahat ja pankkisaamiset	23 184,06	26 389,33	31 713,85
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	38 867,77	41 451,89	42 549,85
Vastaavaa	40 064,00	43 046,87	44 778,95
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma			
Osakepääoma	8 800,00	8 800,00	8 800,00
Osakepääoma yhteensä	8 800,00	8 800,00	8 800,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	33 171,66	34 949,03	27 583,50
Tilikauden voitto/tappio yhteensä	-3 445,99	-1 777,37	7 723,95
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	38 525,67	41 971,66	44 107,45
VIERAS PÄÄOMA			
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Muut velat	1 538,33	1 075,21	63,12
Siirtovelat			608,38
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 538,33	1 075,21	671,50
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 538,33	1 075,21	671,50
Vastattavaa	40 064,00	43 046,87	44 778,95